

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 8.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V spravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

V deželi strpnosti in svobode.

Skoro neverjetno se sliši. Kraljestvo Dansko je skoro izključno protestantovsko in vendar moramo priznati, da je lahko naravnost v vzgled marsikaki evropski državi, koder se svoboda pridiguje na vse strani, kadar jo pa hočeš izrabiti, te pa vklenejo. Marsikak evropski državnik bi se šel lahko učiti na Dansko, kaj se pravi verska strpnost in svoboda.

Dočim smatra pri nas moderni svet katoliško duhovstvo za anahronizem in antikvarično institucijo, v katero se smeš brez vsakega pomisleka zaletavati, proti kateri smeš brezmejno psovati in osebno žaliti, je Danec pravi cavalier in gentleman. Katoliški duhovnik kot predavatelj v protestantovskih društvih, to je vsakdanje prikazen na Danskem. Pri predavanjih verske vsebine, ki so v zvezi z katoliško cerkvijo, nastopajo večidel katoliški duhovniki. Samo za vzgled: V Kopenhagnu so tri društva protestantovskih visokošolcev, eno šteje 1000 članov. Društva imajo vsako nedeljo zvečer javna predavanja in razgovore, katerih se sme vsak študent udeleževati. K tem večerom povabijo večkrat katoliške duhovnike, da tudi jezuite, kot glavne govornike ali pa kot debaterje in vsak sme popolnoma nemoteno, popolnoma svobodno braniti katoliška načela v dotični tvari. Kaj pa pri nas? Najzaslužnejše delo naših liberalnih študentov je bilo, da so katoliško duhovščino iz čitalnic pometali in vse liberalno delo obstoji v tem, da bi duhovnika onemogočili. »Mi vas bomo onemogočili«, to si je postavil »Narod« za program.

Vse dansko časopisje preveva duh verske strpnosti. Direktnih napadov na katoliško verstvo sploh noben list ne priobčuje in če prinese list slučajno napačne informacije in poročila o raznih pojavih v katoliški cerkvi, je drage volje pripravljen vsak popravek od katoliške strani sprejeti in ga priobčiti. Vsak večji list pošlje ob izvanrednih dogodkih enega izmed svojih urednikov na apostolski vikariat, da se tam na merodajnem mestu informira. Zdaj pa odprite naše liberalne, radikalne, soc. demokratske, svobodomiselnne liste in knjižure v roke, pa primerjajte to zlobno surovost, banalnost in trapasto

pisavo o cerkvi, o cerkvenih osebah, cerkvenem nauku! Povsod samo eni in isti ton. Za vse svoboda, samo za cerkev ne!

Pa ne samo dansko ljudstvo, tudi vlada sama, sploh vse oblasti postopajo nasproti katoliški cerkvi jako tolerantno. Danska vlada se drži načela: šole so zaradi otrok in stariši sami imajo pravico odločevati, v katerem duhu naj se otrok vzgaja. Zato vlada zasebne šole povsod podpira. Nikogar ne sili, da bi hodil v javne državne šole, pač pa gleda nasprotno na to, da bi se kolikor mogoče več zasebnih šol odprlo. Da bi zasebne šole zatirala in šikanirala, o tem ni niti govora. Na Danskem ima vsak človek pravico do otvoritve zasebne šole. Zato ni treba nobene nega dovoljenja; še manj se zahteva zato kak izpit. Državna oblast se samo enkrat na leto po svojih nadzorovalnih organih prepriča o solidnosti in temeljitosti pouka in to zadostuje; ako so uspehi povoljni, dobi zasebna šola od vlade podporo za vsakega otroka. Tako dobe vse katoliške šole za vsakega otroka primerno podporo. Zdaj si pa oglejte divjanje svobodomiselnih vlad proti katoliškim šolam, kratenje pravic starišev od strani brezverskega učiteljstva, pa si lahko napravite sami sodbo.

Tudi srednje šole so od vlade popolnoma neodvisne, četudi jih vlada podpira. Vlada se v zasebne srednje šole čisto nič ne vtika, razven da pošilja k zrelostnim izpitom svojega zastopnika.

Pa ne samo na šolskem polju, katoličani uživajo največjo prostost in svobodo povsod. Tako zidajo bolnišnice, društvene domove, ustanavljajo svoje organizacije, pa za to živega krsta ne vprašajo za dovoljenje. Bolnišnice imajo po vseh večjih mestih; v glavnem mestu Kopenhagnu imajo celo dve, od katerih ena šteje 400 postelj. Vlada tudi to delo katoličanov priznava in jim je hvaležna za vse dobro, kar za otroke in reveže store!

Tako se razume prava svoboda! Na takih tleh je res doma velikodušnost in plemenitost in na taki zemlji uspeva tudi cerkev.

59. nemški katoliški shod.

Danes se je začel v starodavnem Aachnu 59. shod nemških katoličanov. Slavnostno nalašč za to priliko zgraje-

no poslopje ima za 7000 oseb prostora. Nad portalom je podoba presvetege Srca Jezusovega. Nad govorniškim odrom stoji kip Kristusov, ki blagoslavlja zborovalce. Zraven njega sta okinčani podobi Svetega očeta in nemškega cesarja, nadalje viši v prostoru podoba Windthorstova. Tribune so za dame rezervirane. Sedežev je nad 5000.

Tudi mesto je krasno ozaljšano z zastavami, venci in slavnostnimi vrtni, okrašeni so tudi kolodvori.

Spored glavnih zborovanj je sledeči:

Ponedeljek:

1. Predsednik zbora.
2. Škof dr. pl. Keppeler (Rottenburg): Papež varuh avtoritete.
3. Justični svetnik dr. Porsch (Vratislava): Govor v spomin Windthorsta.

Torek:

1. Gimnazijski ravnatelj dr. Werra (Münster): Znanstveno delovanje in naloge nemških katoličanov.
2. Advokat dr. Mayer (Monakovo): Dolžnosti katoličanov v gospodarskem življenju.
3. Vseučiliški profesor prelat dr. Mausbach (Münster): Boj proti moderni brezumnosti — kulturna naloga nemškega ljudstva.

Sreda:

1. Delavski tajnik Giesberts (M. Gladbach): Kakšne naloge imamo spričo preseljevanja ljudstva (iz dežele v mesto in iz mesta v mesto).
2. Učitelj Langenberg (Kolin): Skrb za mladino v varstvo oltarja in prestola.
3. Župnik Knebel (Mannheim): Stališče in naloga katoliških žena v sodobnem življenju.

Četrtek:

1. Gimnazijski ravnatelj Stang (Würzburg): Kulturni pomen Bonificijevega društva.
2. Profesor Cohausz (Kolin): Ateizem in njegova socialna nevarnost.
3. Sklepni govor predsednika.

X X X

V letošnji uradni program sta se sprejeli še dve veliki zborovanji, prireditelj od organizacije nemških katoličanov v obrambo krščanske šole in vzgoje. Vršili se boste v ponedeljek in so za govornike določeni: prof. dr. Rosenberg (Paderborn), učitelj Weigl (Monakovo), rektor Görden

(Wallerfangen) in nadučit. Schmitz (Aachen).

V sredo se vrši misijonski shod. Govorniki: škof Geyer (Char-tum), učitelj Janssen (Ohligs) in knez Alojzij Löwenstein.

V torek se vrši občni zbor »Volks-vereina«. Govornik: Brandts (M. Gladbach), dr. Hohn (M. Gladbach) in grof Praschma.

POINCARÉ V PETERBURGU.

Car Nikolaj in carica Aleksandra sta 11. t. m. sprejela v avdijenci Poincareja. Po sprejemu se je carica odpe-ljala. Car je povabil Poincareja s spremstvom k zajtrku. Poincareja je odliko-val ruski vladar z redom Aleksandra. Poincaré je položil venec na grob cara Aleksandra III. v imenu francoske vlade. Poincaré se je v soboto več časa posvetoval z ruskimi ministri. Peterburški brzojavni urad izjavlja, da niso resnična poročila, da gre zdaj tudi za rešitev vprašanja o Dardanelih. Nadalje dementira rusko finančno ministrstvo poročilo, da namerava Rusija najeti novo posojilo. »Novo Vreme« je objavilo Poincareju v pozdrav francoski članek, ki izjavja, da se bo šlo ob posvetovanju Poincareja z ruskimi državniki za mornariško pogodbo in za zgradbo novih železnic v Aziji.

DINAMITNI NAPAD NA AVSTRIJSKO POŠTO V SOLUNU.

Solun, 10. avgusta. Avstrijski uradni brzojav poroča: Ob pol desetih ponoči je razpočil v avstrijskem pošt-nem posloppju peklenjski stroj, ki so ga vtihotapili neznani storilci. Poslopje je močno poškodovano in oprava uničena. Poštne stvari niso poškodovane. Avstroogrski generalni konzul Kral je prišel takoj na pošto, kjer je nadzoroval pospravljanje in skrbel, da se je naprej uradovalo. Oblasti so takoj z vojniki zaprle vse ceste in uvedle preiskavo. Voditelj poštne urada, poštni oskrbnik vitez Vucetič, je takoj pozval v službo proste uradnike, da ekspedicija ni zaostala. Mala bomba je počila tudi v nekem praznem tramvajskem vozu. Urad-nik Brazzafoli je ranjen na roki, Sul-lam na obrazu. Eksplozija je bila tako silna, da so v nasproti ležečem poslopju francoske kongregacije popokale vse šipe. Kdo je povzročil napad, ni znano. Turška policija je aretirala nekega Bol-gara, ki je osumljen, da je položil bom-bo v tramvajski voz.

LISTEK.

Sirenska kri.

Bretonska povest. A. le Braz.
(Dalje.)

Lepega dne odide mož kakor nava-dno na ribji lov. Vreme je lepo, nebo jasno, lahka sapica pihlja. Nesreče se ni bati. Pride večer, noč objame vse, moža ni. — Kaj se je zgodilo? To je skrivnost siren. Zopet so se enkrat maščevala za izdano svojo dvanajsto se-stro. In ko kliče vdova visoko gori s skale po njem, ki ga ne bo nikoli več videla, se jih sliši v daljavi smejati in peti. Pojo s tenkim glasom:

Hou! Hou! Morje se budi!

Iz jugozahoda veter leti!

Le redkokdaj vrnejo valovi truplo, in če to store, naplavijo le raztrgane ude na obrežje.

»Kajneda«, sem povpraševal, ko sva se hotela ločiti, pastirica, da stopi v svetilnik, in jaz, da nadaljujem svojo pot v mestce, »kajneda, sedaj živi sire-nina podoba v Marie-Ange?«

Ni me pustila izgovoriti.

»Tiho!« je dejala, »tu v hiši na des-no živi njen tast, stari Morvac'h — Paol-Vraz ga imenujemo.«

Njene zadnje besede so bile: »Če bi bila jaz vi, tedaj bi šla to noč na kélernsko obrežje. Jasna luna bo in jasne zvezde in zato sirenska sobota — vsaj če ni vse laž, kar pravijo stari ljudje. Jaz za svoj del raje verujem, nego da bi videla —«

Trenutek potem sem šel mimo Paol-Vrazove hiše. Na mizi je gorela sveča in skozi ozki okvir pri oknu, skozi luknjo v malih rdečih zavesah iz blaga sem videl starca, ki ga je stregla njegova žena in ki se je ravno pripravljala, da poje v miru svojo juho.

V.

Sicer nisem romal na kelérnsko obrežje, toda skrivnostne pesmi siren so donele vendarle v moje sanje. Vso noč so me obdajale v starinski gosposki sobi »Hotela Stéphan«. Antično pohištvo iz vseh časov je imelo nekako vsako posebe svoje lice, svojo lastno zgodbo, skoraj bi rekel, svoj jezik, kajti zdelo se mi je, kakor bi kramljalo pokajoč in škripajoč, prevzeto starih spominov. Ko sem ugasnil luč, sem ležal dolgo z zaprtimi očmi in poslušal v polnu njegove pripovedke. Tedaj je pripovedovala arabska skrinja: »Rojena sem na meji južnih puščav in sem žive-la najprej na medkrovju malega berberskega čolna na vesla. Zagoreli umet-

niki, ki so delali potrpežljivo in spret-no z dletom, so vdolbili resno življenjsko modrost na moje strani.«

»In jaz,« je nadaljevala težka omara, ki je imela bronasto barvo ljudi svoje domačije, »jaz sem vzrasla na drugem bregu sveta; tam kjer bolj vroče solnce goni krvavordeč sok v drevesih. Na krovu admiralske ladje sem prekrizirala neskončna morja. Videla sem boje in bitke ljudi. Lahko pokažem zareze, ki so ravno tako slavne kakor rane.«

Ali, tu je bilo tudi ogledalo s črno-modro marmorirano površino, kakor bolnikovo čelo in njegov šibak, melanholičen smehljaj je pripovedoval žalostno zgodbo.

»Ko sem še viselo na blesteči hrastovi steni v salonu transatlantskega parnika, so se zrcalili v meni vabeči obrazi potnic, elegantne kretnje, harmonične postave. Kje pač sedaj spijo, ti lepi popotniki, na katerem ležišču iz alg ali peska, v katerih globinah morja? —«

Sami rešeni utopljeni so bili ti kosi pohištva tako različnega izvora, ki so v prijazni tihoti skrbno kakor svetišče varovane bretonske sobe klicali v spomin strašne prizore utopljenec, potapljačih se velikanskih ladij. — Ko so vabili prvi zvonovi klici k maši, sem se vzbudil.

Danes je nedelja.

Isto vreme kakor včeraj, nebo brez oblakov, čudovita jasnost bretonskega oktoberskega jutra, čarobna razsvetljava, popolnoma tenak modrikast vzduh leži nad vsem. Uličica pod mojim oknom se izteka v zaspan morsk zaliv, kjer se tiho ziblje par bark.

Iz vseh kotov prihajajo sedaj prebivalci bližnjih sel. Moški in ženske, vsi enako črno opravljeni, s suhimi, resnimi obrazi, gredo počasi, tiho mimo. Sledijo si v posameznih gručah, družine se držijo skupaj; in kakor v starih časih ob patriarhalnih prese-ljevanjih korakajo, starci spredaj in zadaj otroci. Večina malih deklic izgleda ljubke v starih avbah na kodrastih svetlih laseh, ki niso še nakratko ostrizeni. Svetlo se lesketajo njih s likanimi rožami posejane rute. Njih živa barva se veselo razlikuje od črnih oblek odraslih.

Cerkev stoji na višini malega trga. Pot, ki pelje kvišku, je na eni strani obdana s sivimi pročelji, gostilnicami in trgovinami, na drugi strani pa se raztega vrsta šibkih brestov. To so edina drevesa na otoku, mrazi jih že hladen dih prvih jesenskih dni in tako izgledajo kakor bi jih glodala skrita slabost, temno hrepenenje iz domače zemlje pregnanih rastlin. Pokopališčni zid

Slavlje štajerskih Orlov.

St. Jur. ob j. žel., 12. avg. 1912.

Včeraj se je vršilo v St. Jurju na štajerskem veliko orlovsko slavlje. Trg St. Jur se je odel v zelenje in zastave, vselej se naših vrlih fantov Orlov. Malo je na Spodnjem štajerskem tako lepih in ponosnih sel, kot je ravno naš St. Jur. Lepo po svoji legi, lepo po lepem hričku in okolici, še lepši pa po mišljenju prebivalcev. Občinski odbor, župan je naš, naša velika okoliška občina, naši po ogromni večini vrli kmetje. Od vseh strani so prihajale ljudske množice. Mladina se je od daleč vozila na okrašenih vozovih, vlaki so bili od vseh strani prenapolnjeni. Ob dohodu vlakov ob 10. uri je bil kolodvor v St. Jurju podoben velikemu taborišču. Ob zvoku godbe smo se uvrstili v vrste. Pozdravili so došle goste in Orle na postaji zastopniki občine. Odzdravljala sta dr. Verstovšek in Jeločnik.

Potem se je razvil dolg spreved v trg. Na čelu je korakal predsednik Zveze dr. Verstovšek, godba in poslanci. V cerkvi je imel govor dr. Hohnjec, ki je slavil Slomška kot velikega prijatelja mladine.

Po cerkvenem opravilu se je vršilo slavnostno zborovanje štajerskega Orla v »Katoliškem domu«. Predsedoval je dr. Verstovšek. Pozdravil je iskreno vse došle, posebno še podpredsednika S. K. S. Z. dr. Hohnjeca, poslance dr. Korošca, Terglava, Vrečkota, Gostinčarja, oba župana, trškega in okoliškega, č. duhovščino in vso zbrano ljudstvo. Nato so govorili: dr. Korošec, dr. Hohnjec, dr. Verstovšek, poslanca Terglav in Gostinčar, kaplan Kavčič, Pipar, Šetic, Gaberc, Baznik.

Dr. Verstovšek je nato podal poročilo štajerske podzveze. Nato se je vršila volitev odbora. Za predsednika je bil zopet izvoljen dr. Verstovšek.

Vreme je bilo skrajno neprijetno. Lilo je in mislili smo, da ne bo s popoldansko slavnostjo nič. Do 4. ure popoldne je neprenehoma deževalo. Orli so vkljub temu nastopili. Telovadbo je vodil br. Vojteh Jeločnik. Uniformiranih Orlov je bilo 160, telovadilci jih je 100. Zastopani so bili vsi štajerski in pet kranjskih odsekov. Ob 4. uri se je nebo zjasnilo in slavnost se je nemoteno vršila dalje.

Prečinska alera končana. — Liberalci blamirani.

Lansko leto meseca decembra so se vršile v občini Prečna pri Novem mestu občinske volitve. V noči po dokončanih volitvah je nekdo udril v volilni prostor in ves volilni akt prebrskal in zmešal, tako da ni mogla volilna komisija priti na jasno, kakšen je uspeh volitev. Dejanje je na vsak način obžalovanja in obsodbe vredno, a je naravnost malenkostno v primeri z grdobijo, katero je napravilo liberalno časopisje iz tega dogodka.

Ulom v vol. prostor so napravili liberalni listi, predvsem »Narod«, »Jutro« in »Dan« za največje zločinstvo, kar jih je sploh v kazenskem zakoniku in vsi dolenski cigani, ki so že marsi-

jih varuje pred severom, a jih obenem duši v svoji senci.

In sedaj leži pred nami, to malo pokopališče! Par klafter zemlje, mrtvaško polje, brat tistih po vsem otoku raztresenih vrtičev, le z edinim razločkom, da je posejano s križi in da raste na njem trava bohotneje in zeleneje. Stopil sem nanje v družbi župana, nekdanjega nadkrmarja, najblagohotnejšega vseh ljudi kljub raskavi njegovi govorici, njegovih kletvic, ki jih je slišal v vseh deželah, in njegovega utrjenega, zagorelega obraza, ki je izgledal kakor obraz morskega roparja. Ko sem izrazil svoje začudenje, da je to pokopališče tako majhno, da ni v nobenem razmerju s številom prebivalstva, ki ga je po statistiki več nego dva tisoč duš, tedaj je pokazal tja na svetlikajoče se morje, na neizmerne vode: »In tisto pokopališče tam, kaj menite o njem?«

Romala sva po sredi med vrstami grobov.

»Tukaj počiva René Mezmeur, tukaj počiva Jeanne Yvonne Malmorn — povsodi vse sama ženska imena, le tu in tam osamljen grob kakega starca z napisom: »Umrl v visoki starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajoče« in še par prav malih grobov, malo višjih kakor krtine, ki opkrivajo brezimne zemeljske ostanke malih otrok, ki so ugasnili, preden so mogli prevzeti svoj del družinskih dolžnosti, in ki so od tedaj pozabljeni kakor bi jih nikdar ne bilo.

Sredi ograje je župan obstal pred čudno oblikovanim nagrobnikom, ki

kakega človeka na oni svet poslali, so bili pravi svetniki v primeri z tistim ulomilcem, ki bi se ga moralo po »Narodovi« sodbi takoj na mestu za pete obesiti in pod njim zakuriti.

No, kolo se je začelo vrteti. Sodnija je začela iskati vlomilce po prečinski občini. Gospodje sodniki so naredili dva izleta v Prečno, tam napravili komisijo in si vse natanko ogledali. Zandarji so hodili po cele mesece po hišah in iskali podnevi in ponoči tega ptiča, ki je oblasti tako zagodel, a vse zaman. Preiskovalni sodnik Kuder je zaslísal blizu 200 pričin in sodnijski akt je narasel, da ga je za celo omaro. Liberalni listi so kajpak pridno sekundirali in začeli vohati. In ker so vseh liberalnih nesreč krivi somišljeniki S. L. S., so se liberalci pridušali, da morajo tudi tukaj vmes imeti »klerikalci« svoje prste. Kot »osumljenici« so bili zaslíšani celo prečinski župnik, kaplan in dva deželna uradnika. Ja, nazadnje je prišlo tako daleč, da je ukazal preiskovalni sodnik ravno za božične praznike kar štiri somišljenike S. L. S. zapreti: župana Vinterja, občinskega tajnika, odbornika Drenika in Zdravje. Zaradi par zmešanih papirjev, katere je kak hudomušnež zmešal, so morali torej možje Božič v ječi prebiti. Sodišče je bilo kmalu primorano zopet vse štiri izpustiti, ker jim ni moglo ničesar dokazati. Vsa zadeva se je vlekla od meseca decembra 1911 pa do pretekle sobote. Preiskovalni sodnik je napravil slednjič konec temu znamenitemu »procesu« in oddal spise državnemu pravdniku. Ta je prečital vso zadevo in s presenečenjem konstatiral, da ni nobenega povoda za kazensko postopanje zaradi pregreška proti volilnemu zakonu pač pa iztisnil iz spisov nekako napeljevanje h krivemu pričevanju in tudi krivo pričevanje in sestavil sledečo obtožnico:

1. Franc Vinter, Franc Drenik in Miha Zdravje, so v kazenski zadevi zavoljo vploma v volilni lokal v Prečni pred preiskovalnim sodnikom c. kr. okr. sodišča v Rudolfovem, dne 16. decembra 1911 v Prečni, Franc Drenik tudi 20. decembra 1911 v Rudolfovem, po krivem pričali.

2. Franc Vintar in Franc Drenik, sta dne 16. decembra 1911 napeljala Miho Zdravje z nasvetovanjem in veljevanjem h krivemu pričevanju.

Zakrivili so s tem Franc Vintar, Drenik in Zdravje hudodelstvo goljufige po §§. 197, 199 a k. z., Vintar in Drenik pa tudi po § 5 k. z. in se naj kaznujejo po § 202 k. z. (Kazen 6 mesecev do 1 leta.)

Pri obravnavi, katera se je vršila dne 10. t. m., so zastopali obdolžence odvetniki dr. Pegan, dr. Žitek in dr. Slanc. Pojašnjevali in dokazovali so, da o kakem napeljevanju ali krivem pričevanju, o katerem govori obtožnica, ne more biti govora in da se izpovedbe go-ri imenovanih ne morejo kvalificirati kot namenoma krive izpovedbe, temveč kot izpovedbe obdolžencev, ki se pa ne morejo siliti, da bi morebiti v svojo škodo izpovedali.

Senat je sestavljal svetnik Bučar; predsednik, tovarna Toporiš in Ahačič in sodnik Zwitter.

izgleda skoraj tako kakor eden tistih malih tempojev, ki krijejo v Bretaniji svete vodnjake.

»Sklonite se in pogledjte doli!« Približam oči k železni ograji, ki stoji pred neke vrste linico, in počasi se mi posreči spoznati globoko doli v temni luknji kup segnitih stvari, ki so oddaleč podobni križem.

»Sami križi, kajneda?« praša župan, »posvečeni voščeni križi. — Velika množina, kakor vidite. In večino jih je vlaga že tako prepojila, da so le še neka zmes brez podobe.«

»In zakaj so tu? Kaj naj predstavljajo?«

»Ljudje imajo tako čudne običaje v teh krajih. Če eden izmed njih utone v morju in valovi njegovega trupla ne vržejo na suho, tedaj mu vendarle napravijo nekaj takega kakor pogreb z duhovniki, pevci, ministranti in z zvonenjem, kakor gre. Iz voska napravijo križ, ki naj predstavlja mrtveca, in nad tem izgovarja potem župnik javno absolucijo. Ko se je to zgodilo, zapre križ v neke vrste skrinjico ob cerkvenem zidu in tu počiva z mnogimi drugimi svoje vrste, dokler na večer vseh vernih duš ne spuste vsega skupaj v to luknjo tu. — Sicer ne dobe, kakor sem zdi, utopljenici miru brez tega obreda; drugače se sliši vsako noč krik, vrišč, prepir, šum, kakor ga dela le grom ljubega Boga. — Toda najbolj čudno je ime, ki ga dajo cel stvari, beseda, ki zveni čisto latinski, in ki je nisem še nikjer drugje slišal kakor tukaj. To imenujejo Proella.«

(Dalje.)

Po četrturnem posvetovanju proglasi predsednik svetnik Bučar razsodbo, da se Vintar, kakor tudi Drenik in Zdravje oproste gori navedenega hudodelstva, ker je sodišče mnenja, da so gori omenjeni bili popolnoma misli, da jih preiskovalni sodnik zaslišuje kot obdolžence in jim po § 153. k. p. r. ni bilo treba na vse odgovoriti.

Obtoženci so se srečno rešili zanj, v katere jih je mislila ujeti liberalna hudobija, in dobili tako od sodišča zadostenje za preganjanje in blatenje od strani nesramnih dopisnikov. Vsem tistim liberalcem pa, ki so pri tej zadevi imeli svoje roke vmes in ki so v duhu gledali, kako se dvigujejo za župana Vintarja politične gavage, se pa zna pri prihodnjih občinskih volitvah že itak dolgi obraz še podaljšati.

AVSTRO-OGRSKI POSLANIK ODPOTOVAL IZ TANGRA.

Berolin 12. avgusta. »Vossische Ztg.« poroča iz Tangra: Avstro-ogrski poslanik pl. Calenberg je s svojo rod- bino odpotoval iz Tangra. Med enajstimi poslaniki sta ostala v Tangru le še amerikanski in portugalski poslanik.

SHOD ESPERANTISTOV V KRAKOVU.

Krakov, 12. avgusta. Včeraj ob 3. uri popoldne so otvorili VIII. svetovni kongres esperantistov. Za predsednika je izv. dr. Štefan Nikolajski iz Lvova. Zborovalce sta pozdravila v imenu krak-ovske občine župan dr. Leo in pod- župan dr. Szarski. Danes zboruje 27 sekcij.

VOLILEN BOJ ZA ROLSBERGOV MANDAT.

Opava, 12. avgusta. Češki agrarci kandidirajo sporazumno z radikalci za mandat rajnega Rolsberga, ravnatelja Zika. Socialni demokrati kandidirajo dr. Witta.

VSTAJA NA OTOKU PURNI.

Prebivalci na otoku Purni v Grškem Arhipelu so se uprli in proglasili svojo neodvisnost. Turški orožniki so se odpeljali z otoka.

IZ ZAPORA IZPUŠČENI RUSKI KAPITAN KOSTEVIC.

V Lipskem so izpustili iz zapore ruskega kapitana Kostevica, ki je bil osum- ljen vohunstva. V Varšavi so pa izpustili iz zapore nemškega poročnika Dahma, ki je moral založiti 30.000 mark in izjaviti pod častno besedo, da pride k razpravi.

VSTAJA NA HAITIJU.

Amerikanski poslanik na San Domin- gu poroča, da so zasedli vstaji Dajabon in da je v boju za navedeni kraj padlo 100 mož vladne armade.

MLADOTURKI BREZ MOČI.

Kako Mladoturki nazadujejo, doka- zuje najbolj dejstvo, da sta prenehala izha- jati mladoturška lista »Tanin« in »Hakk«. Nova vlada pripravlja sedaj ovadbo proti ministru Hakki, ker to zahteva vojaška liga. V Solun so odposlani iz Carigrada najspretnejši detektivi, da nadzorujejo mladoturški odbor.

BOJI OB ČRNOGORSKI MEJI.

Dne 9. t. m. so turški vojaki napadli črnogorsko mejo pri Veliki. Boj je trajal cel dan. Črnogorci so odbili napade tur- škijh vojakov. Tudi 10. t. m. so se bili med Črnogorci in Turki boji. Črnogorski zas- topnik v Carigradu je radi turških napa- dov posredoval pri turški vladi, kjer so izjavili, da obmejne oblasti najbrže še niso obveščene o povelju vojnega ministrstva, da naj turški vojaki prenehajo z boji proti Črnogorcem.

ZADEVA POVELJNIKA ARMADNEGA ZBORA V KOSICAH PRED SODIŠČEM.

V Kosicah je zaslíšalo 10. t. m. okrajno sodišče poveljnika kosiškega armadnega zbora, podmaršala Boroviča, v znani nje- goví tožbi proti Lujizi Haertel. Borović je izpovedal, da je, ko je večerjal 26. junija v hotelu Szillag, prišla k njemu Haertlova hčerka in mu rekla: »Ekscelenca, nekaj bi Vas rada zaupno vprašala«. Vstal sem in sem šel z njo. Rekla mi je nato: »Hči sem podpolkovnika Haertla, ki je prisiljen, da gre v pokoj,« nakar je dvignila roko in me udarila po obrazu. Gospodična je nato za- pustila vrt. Podal sem se nato nazaj k mizi in rekel: »To je tak napad, kakor ve- liko drugih. Dama na ta način ne more ni- kogar žaliti.« Podmaršal je tudi izpovedal, da je naročil Haertlovemu polkovniku, naj vse potrebno ukrene, da bo Haertl v dveh mesecih vpokojen, ker je Haertl vsled svo- jega divjega zakona tako med prebival- stvom kakor med častniki postal nemogoč. Haertl bi bil lahko šel v pokoj s pokojnino, a si je zdaj sam s to afero tako škodoval, da utegne vse izgubiti. Generala so zapri- segli. Načelnik generalnega štaba 6. ar- madnega zbora, polkovnik Karel Stracker ni hotel ničesar izpovedati, češ, da ga veže službena tajnost.

Štajerske novice.

Š Narodne zanimivosti iz Spodnje štajerske. Nemška ljudska šola pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah dobi pravo javnosti. Vsi spodnještajerski nem- ški listi poročajo: Na šulferajnski šoli pri Sv. Lenartu v Slov. goricah name- ščeni učitelj Herman Katschnig je pre- stavljen v Sevnico, učiteljica Adela Eb- ner, ki ima usposobljenostni izpit, pa prestavljena k Sv. Lenartu. S tem so iz- polnjeni vsi pogoji, da dobi zasebna nemška ljudska šola pri Sv. Lenartu pravico javnosti. — V Svičini se je vršil včeraj v nedeljo ustanovni občni zbor šulferajnske podružnice. Pristop je pri- glasilo že 48 članov. — Občinske volit- ve pri Sv. Trojici v Slov. goricah. O iz- idu smo že poročali. Da pa izve širši svet, kaki Nemci bodo sedeli v troji- škem občinskem zastopu, podamo tu še imena izvoljenih. V tretjem razredu: tr- govec Ferdinand Golob, usnar Karol Kirbiš. V drugem razredu: gostilničar Jurij Golob, veleposestnik Anton Kranjc in gostilničar Stanislav Zamolo. V I. razr.: klob. Miha Lukman, pek Ernest Zavernik, trg. Lovrene Babosek in klo- bučar Fr. Rauter. — Med temi ljudmi ni niti enega pravega Nemca. — Izvo- ljeni pa so tudi trije Slovenci, in sicer v tretjem razredu veleposestnik Jože Klemenčič in hišni posestnik Alojz Klo- basa ter v drugem razredu gostilničar Ferdinand Mlinarič.

Š Pettedenskega kmetijsko-nadalje- valnega tečaja na slovenski deželni kmetijski šoli v St. Jurju ob južni že- leznici se udeležuje tudi več učiteljev, oziroma nadučiteljev.

Š Zaprla je marenberška sodnija tr- govino Antona Priverška na Muti.

Š Županom je izvoljen v Peklu pri Poljčanah hotelir Jože Baumann.

Š Tatvine. Iz Brežic poročajo: V Zve- rinjaku in Bojsnem so se zadnje čase tatvine tako sumljivo ponavljale, da so ljudje že mislili, da je tudi tod na delu kakda hrvaška tatinska tolpa. Končno pa se je posestniku Petrišiču le posre- čilo ujeti kmečko hčer Antonijo Stibrič iz Zverinjaka kot tatavo. Stibrič je svoje tatvine že priznal.

Š Na štajerskem se je takoj, ko so se finančni straži plačilne razmere re- gulirale, oglasilo toliko prošnjikov za to službo, da je finančno deželno ravnat- eljstvo za enkrat moralo ustaviti spre- jemanje prošnjikov.

Š Zopet nesreča v Savi. V Hrastniku je utonil v minulem tednu že drugi mladenič pri kopanju v Savi. Je to 18- letni po domače Bajdatov.

Š Dobje pri Planini. Nesrečni skok z drevesa. 15letni posestniški sin Jože Gradiš je zlezal pred kratkim na češpljevo drevo, da bi si natrgal sad- ja. Nato je skočil z drevesa tako nesreč- no, da si je zlomil hrbtnico. Spravili so ga v celjsko bolnišnico, kjer je 8. t. m. vsled dobljene poškodbe umrl. — Roka v mlatilnem stroju. Po- sestnik Franc Potočnik v Dobju je te dni hotel nekaj popraviti mlatilni stroj med tem, ko so na stroju mlatili. Prišel je pri tem z roko v stroj, kateri mu jo je popolnoma zmečkal. Ko so ga rešili, je padel v nezavest. Spravili so ponesre- čenca v celjsko bolnišnico.

Š Umor? Iz Ptuj: V Jiršovcih so našli te dni ne daleč od domače hiše umorjeno 21 letno samsko kmečko hčer Alojzijo Pukšiš. Imela je prerezan vrat. Bila je v drugem stanu in sumijo, da jo je umoril njen zapeljivec. Sodna ko- misija bo dognala nadaljnje.

Š Po cení je hotel kupiti vola kmet Franc Valenca iz Mestinja na sejmu v Kostivnici. Ko je videl na sejmišču stati vola brez gospodarja, je šel ter ga odvezal in odpeljal. Vol pa je bil last posestnika Matije Verka, kateri je rav- no sedel v gostilni. Ko je ta zvedel, da mu je Valenca odgnal vola, je šel takoj za njim, obenem pa je šlo z njim še več tovarišev. Ko so Valenco dohтели, mu je Verk vola odvezal ter mu dokazoval, da ta način kupljenja vola ni pravil. Verkovi spremljevalci pa so to potrdili tudi s palicami ter Valenco tako hudo pretepli, da je dobil več težkih poškodb. Valenca se bo zagovarjal pred sodiščem zaradi čudnega kupa vola, drugi pa, ker so ga prehudo poučili, kako se voli ku- pujejo.

Š Iz sodnijske službe. Sodnijski offi- cijal J. Špende pri celjskem sodišču je imenovan nadoficijalom k sodišču v Li- tijo.

Š Vsled ljubosumnosti. Delavca An- ton Šircelj in Vincenc Špajzer ter Jože- fa Pečnik so popivali v neki gostilni v St. Lenartu pri Hrastniku. Ko so se vračali domov, jih je napadel iz ljubo- sumnosti rudar Janez Suhodolčan. Za- bodel je Šircelja z nožem v ramo in vrat, Špajzerja, kateri je tovarišu hotel na pomoč, je pa zabodel v lice. Suho- dolčana, ki je znan kot surov in prete- baški človek, so zavrli.

Š Nekaj o dijaških stanovanjih v Celju. Letno poročilo samostojnih slovenskih gimnazijskih razredov v Celju nam izkazuje tudi letos še precej zadovoljiv učni uspeh. Nočemo pa prikriti dejstva, da bi bil lahko še mnogo boljši, ako bi ne bilo vse polno okolnosti, ki delajo na eni strani za prosopeh zavoda se trudečemu učiteljskemu zboru mnogo težav, na drugi pa tudi dijaštvu ne delajo ravno veselja do učenja, temveč jih tirajo naravnost na kriva pota. Cela poglavja bi se lahko pisala o teshnih in nezdruživih prostorih, v katerih je natlačeno naše dijaštvo. Saj je celo zdravstveni poročevalec pri nadzorovanju sam izjavil, da ta zavod v celji Avstriji lahko služi za primer, kakršen bi ne smel biti. V naslednjem hočemo nekaj izpregovoriti o dijaških stanovanjih. Obisk slovenske gimnazije se je v zadnjih letih zopet precej pomnožil; vedno težje je torej starišem dobiti za svoje dijake dobrega stanovanja. Saj je splošno znano, da je ravno v Celju prav malo dobrih dijaških stanovanj. Kako pa naj dijak potem uspeva, ako ni pravega nadzorstva, ako je preveč dijakov skupaj itd.? Z najlepšimi nadami je prišel marsikateri deček v mesto, a polagoma propade, ker je bil tako nesrečen, da ni imel dobrega stanovanja. Stariši in učitelji se pa naravnost čudijo, da s svojimi izbornimi talenti ni mogel izhajati. Bolj redki so sicer, a vendar se dogajajo slučajji, da je dijak brez vsakega nadzorstva, prepričan popolnoma samemu sebi. Gospodinja se mu niti ne upa reči žal besede. Tak dijak zanemarja učenje, zabrede v slabe tovaršije, propada telesno in duševno, izgubljen je za celo življenje. Tudi ni dobro, če je preveč dijakov skupaj na enem stanovanju, še slabše je, če so ti iz različnih zavodov. Ze iz zdravstvenih ozirov naj bi imel dijak dovolj prostora, pa tudi za dovoljni učni uspeh je to neobhodno potrebno. Dijaki iz različnih zavodov imajo različne predmete, ki zahtevajo mnogokrat manj dela. Kako radi taki dijaki ovirajo druge pri učenju. Tudi ni dobro, ako stanujejo že odrasli dijaki z malimi skupaj, ker uživajo že večjo prostost. Na vse to in še na marsikaj drugega naj pazijo stariši, ko izročijo svoje otroke tujemu varstvu. Nadzorovalne oblasti naj se pa zavedajo, da imajo napram starišem, kakor tudi šoli veliko odgovornost. Ker so se ravno v preteklem šolskem letu odkrili žalostni slučajji, da so dijaki propadli vsled slabih stanovanj, se je učiteljski zbor temeljito bavil s tem vprašanjem in sklenil, da hoče imeti odslej v pregledu vsa stanovanja in jih po možnosti tudi nadzorovati. Tudi odbor »Dijaške kuhinje« je sklenil prositi za vse, ki želijo s prihodnjim šolskim letom kakega dijaka na stanovanje, da javijo svoje ime. Priglasitve torej sprejema vodstvo gimnazije in pa odbor »Dijaške kuhinje« v Narodnem domu. Stariše pa se poziva, da v prvi vrsti upoštevajo priglasitve stanovanja in se začetkom šolskega leta obrnejo na vodstvo ali pa na odbor »Dijaške kuhinje«. Podrobnosti o tem še pričbimo.

Š Samoumor. V ljudskem vrtu v Gradcu so našli obešenega 26 letnega samskega delavca Karola Kienreicha.

Š Tatvina. V Slovenjgradcu je ukradla natakarka Amalija Alič kmečkemu sinu Francu Stineku iz št. Ilja iz žepa 260 kron. Pri preiskavi njenega stanovanja so našli še ves denar skrit v njenem slavnatnem klobuku. Aličevo so izročili sodišču.

Š Razpisano je mesto učitelja ali učiteljice na petrazredni ljudski šoli (I. kraj. razred) v radgonski okolici. Prošnje do 20. t. m.

Š Zopet dve žrtvi strele. V Hrastovškem vrhu blizu Ormoča je udarilo v skedenj kmeta L. Hecla ter ga užgalo. V skednju sta se nahajali dve Heclovi hčerki v starosti 11 in 13 let ter stara mati Jožefa Hecl. Strela je obe deklici usmrtila in sta bili na mestu mrtvi, med tem, ko se stari materi ni nič zgodilo. Da ne bi že mrtvi dekleti zgoreli, je hotela stara mati obe rešiti in spraviti na prosto. Pri tem pa je dobila na obeh rokah hude opekline in so jo morali spraviti v mariborsko bolnišnico. Take nesreče nas Bog obvaruj!

Š Celjske novice. Podrli so na celjskem tzv. slavnostnem travniku več kot 600 let staro ogromno topolovo drevo. Bilo je že popolnoma strohnelo in so se veje že same lomile ter padale na tla. Podrti je sakan je imel v obsegu 5 metrov. — Strela je udarila na celjskem slavnostnem travniku v 15 metrov visoko lipo ter jo razklala. Par korakov od lipe se je igralo več otrok, pa se k sreči nobenemu ni nič zgodilo. — Tatvine v skladišču na celjskem kolodvoru. Kakor se nam poroča od vodstva celjskega kolodvora, se v skladišču dogajajo že delj časa sem različne tatvine. Vodstvo je za vsak

slučaj izsledenja tatfu, ali za podatke, po katerih bi se dalo tatvine izslediti, razpisalo tistemu, kateri bi izsledil tatfu, po 20 kron nagrade. — V p i j a n o s t i. V Jezernikovi gostilni v Lokrovcu v celjski okolici so popivali fantje, med njimi tudi zidar Janez Polner. Ko so bili že precej vinjeni, so se stopli in Polnerja je nekdo udaril s steklenico tako hudo po glavi, da je dobil nevarno rano. — P o v o ž e n o t r o k. V petek popoldne se je peljal skozi Savodno v celjski okolici po cesti nek voz. Na njega je zlezlo več otrok, ki so se igrali na cesti. Čez nekaj časa je skočil 6 letni sin delavca Apnarja, Vincenc, zopet z voza in hotel leteti preko ceste. V tem trenutku je privozil nek drug voz in podre dečka na tla. Kolesa so mu šla preko trebuha in je dobil vsled tega smrtonovarne poškodbe. Prvo zdravniško pomoč je dal povoznemu dr. Schwab. — N a p a d. V Trnovljah v celjski okolici je v Pilihovi gostilni zvečer pilo več fantov, med temi tudi Mihael Košenina. Ko so se vračali domov, sta jih ob cesti pričakovala ter jih napadla fanta Karol Stožir in Avgustin Čepel. Košenina je eden od napadalcev zabodel z nožem nad levim očesom v glavo ter ga smrtonovarno ranil. Morali so ga spraviti v celjsko bolnišnico. — O d k o l e s a r j a p o v o ž e n a d e k l a. 16 letna dekla Jožefa Sklamba je šla te dni po cesti proti Celju. Za njo je s kolesom privozil v diru tesar Anton Lipovšek ter jo podrl na tla. Sklamba je dobila precejšnje telesne poškodbe.

Š Frankolovo. Poroča se nam: Vest, da se je pri stavbi, oziroma podiranju mlajev ob primici, ki se je tu vršila, zgodila nesreča, kakor se je poročalo, ni istinita. Zgodila se ni niti najmanjša nesreča.

Š Šestrazredna ljudska šola v Središču priredi dne 15. avgusta na šolskem telovadišču v Središču Slomškovo slavnost v spomin na 50letnico njegove smrti. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: stojišča 30 vin., sedeži 80 vin. Čisti dobiček se uporabi za šolske namene. V slučaju slabega vremena se vrši slavnost v šolskih prostorih.

Primorske vesti.

p Izpremembe na višjih mestih v c. in kr. mornarici. Cesar je imenoval: za predsednika mornaričnega tehničnega komiteja kontreadmirala grofa Karola Lanjsa, dosedanjega poveljnika eskadre; za poveljnika mornarične akademije v Reki linjskega kapitana Riharda viteza Barrija; za poveljnika pomorskega arzenala v Pulju linjskega kapitana Löfflerja; za poveljnika eskadre kontreadmirala Chmelarža, dosedanjega poveljnika mornarične akademije v Reki; za poveljnika rezervne eskadre kontreadmirala Maksimilijana Njegovana; za predsednika mornaričnega kontrolnega urada na Dunaju linjskega kapitana Rud. viteza Benignija; za adlatusa poveljništva vojne luke v Pulju linjskega kapitana Liuša; za poveljnika mornaričnega kora v Pulju linjskega kapitana Maksimilijana Daublebskyja; za poveljnika obrambnega okraja v Novemgradu linjskega kapitana Otokarja Schuberta; za poveljnika vojne ladje »Franc Ferdinand« linjskega kapitana Oskarja Hausa; kontreadmiral Jurij vitez Kirchmayr, dosednji poveljnik pomorskega arzenala v Pulju, in linjski kapitan Karol Bridiga, dosednji poveljnik obrambnega okraja v Novemgradu, sta pa dodeljena pristanskemu admiralatu v Pulju.

p »Naša Sloga«, ki je v predzadnji številki zatrjevala, da je strogo katoliška, je zadnji veliki sestanek hrvatskega in slovenskega katoliškega dijaštva v Ljubljani popolnoma prezrla, akoravno se je na tem sestanku tudi bodrilo k delu, katero je započel v Istri veliki hrvaški cerkveni knez Dobrila, ki je bil ustanovitelj tega lista. Omenjamo, da so se tega sestanka udeležili tudi istrski katoliški akademiki.

p Laške ponočne vaje. Z Goriškega se nam poroča, da se vrše na meji od laške strani že od 1. t. m. sem vsako noč vojaške vaje z žarnimi reflektorji.

p Duhovske vesti. Novomašnik č. g. Fr. Černigoj je nastavljen kot kaplan v Volčah. — Č. g. Vinko Štaulta pride iz Volč za kaplana v št. Peter pri Gorici.

p Prvi dreadnought »Viribus unitis«. Že nekoliko dni se vršijo poskušnje s stroji vojne ladje »Viribus unitis«. Te poskušnje bodo danes dovršene, nakar zapusti ladja v torek ob 8. zjutraj ladjedelnico Sv. Marka in odpluje v Pulj. Tam spravijo ladjo v dok, jo še preiščejo in očistijo, nakar pride na poskušnje vožnje. Upajo, da bo ladja meseca septembra izročena mornarični upravi in bo uvrščena v eskadro. Ladji bo med poskusnimi vožnjami poveljeval linjski kapitan Anton Willenik. Posadka, vstevši podčastnike, bo štela 1070 mož.

p Odgovor »Riječkom Novom Listu«. Neki Jovo K. se s svojim dopisom: »Riječki Slovenci na oprez!« v »R. N. L.« z dne 6. t. m. zaletava v dopis »Slovenca« od 2. t. m. pod naslovom »Slo-

vensko društvo na Reki«, ter pravi, da prihaja iz bližnje reški kapucinov, torej indirektno povedano, da so reški kapucini pisali ali pa vsaj inspirirali dotični članek. Toda naš »Jovo« se zelo moti, ker reški kapucini imajo z dotičnim člankom ravno toliko opraviti kakor sam »Jovo«, ki je v svojem članku tako zelo »objektiven«, da citira samo dotične odstavke, ki njemu prav pridejo. Dolžnost vestnega poročevalca je navajati vse objektivno brez ozirov na versko ali politično naziranje poedincev. To se lahko s popolnim pravom odreka piscu članka v »R. N. L.«, ki s tem pokazuje svojo liberalno stranost. Nič ne de, kdor je bral članek v »Slovencu« in potem v »R. N. L.«, bo sam izprevidel resnico. Bojazen je v cellem članku in to nas veseli. Pisec z obupnostjo pozivlja reške Slovence na boj proti »žutog klerikalizmu«, ki misli poplaviti Reko. Bog mu razsvetli pamet, včasih so nam rekli »črni klerikalci«, sedaj smo pa že »žuti«, to je rumeni, ker baje germaniziramo ljudi, čeprav se na Reki nemško prav malo sliši. Mi razpusta liberalnega slovenskega društva ne jemljemo tragično, ker kot tako je popolnoma zgrešilo svoj cilj in je slovenskemu elementu na Reki samo škodovalo. Ali je mogoče to »narodno zavednost«, če je zapisan v slovensko društvo, plačuje članarino, zahaja na »narodne« veselice, svoje otroke pa zapušča ter jih vzgaja v italijanskem duhu, da potem postanejo naši največji sovražniki? Mi ne potrebujemo takih članov, mi potrebujemo mladino, v kateri je naše upanje v boljšo bodočnost. Zato je boljše, če tako društvo propade. Z otroci moramo začeti, privaditi jih na slovenski jezik, učiti jih moramo, da spoštujejo vero svojih pradedov, in da po njej živijo, ker mi Slovenci smo katoliški narod skoz in skoz. Mladina mora biti naša, ker potem nam je osigurana bodočnost, ker stari bodo umrli, a nasledovali jih bodo mladini, če te mlade ljudi ne odgojimo v verskem in narodnem pogledu, bomo sami trpeli posledice. Čim oni izgube vero, bodo izgubili tudi narodnost, ker jim bo ona sama puhla fraza, v resnici bodo pa le takrat živeli za domovino, ko jim bo trehuh poln, torej čisto po latinskem pregovoru, ki pravi »Ibi patria, ubi bene« (Kjer je dobro, tam je domovina). Zanemarjanje otrok v odgoji se kaznuje na očetih. — Reški Slovenci pozvani ste bili, da s skupnimi močmi nasprotujete skupnemu sovražniku. In kdo je ta naš »skupni sovražnik«? Ali so mogoče, kakor pravi dopisnik »R. N. L.«, naš »skupni sovražnik« naši bratje Slovenci, ki so bili člani prejšnjega društva? To je infamno podtikanje »R. N. L.«, ker če bi bil pisec objektivni in bi bil dobro bral članek v »Slovencu«, moral bi vedeti za našega sovražnika na Reki. To so Italijani, ki nas hočejo uničiti in poitalijančiti naše ljudi; to je naš sovražnik. Naš »skupni sovražnik« pravim, ker člani prejšnjega italijanskega društva so se nagibali bolj na katoliško kot na liberalno stran, ter bodo tudi oni sčasoma pristopili k »črnim patriotima«, zatorej »skupni sovražnik«. »Črni patrioti« smo nazvani, ali bolje je biti imenovani »črnimi« a v resnici narodno delovati, kakor pa biti »napredno-naroden« samo na popirju seveda in povsod javno prodajati svojo »narodnost«, katera pa takoj pred vsako nevarnostjo izgine. Komu koristi društvo na Reki. če se zbira v njem par liberalnih frakarjev in blazirancev? — Jaz mislim, da se razumemo! Članek v »R. N. L.« nam ne bo nič škodoval, ampak je to samo reklama za nas in je znamenje, da se nas boje, ker če pisec tako svari Slovence pred »klerikalno nevarnostjo«, potem že vemo koliko ura bije. Liberalizmu bo kmalu odklenkalo, pa so to zadnji vzdihljaji umirajočega. Kdo bo jokal za njim? Nobeden, saj se liberalcem že samim neumna zdi njihova politika. Zatorej reški Slovenci, ne bojte se ničesar, vera in narodnost morata zmagati. Naprej kot do sedaj; na delo za naše svetlinje!

p Samoumor. V Sesljanu se je utopil neznanec, ki se je bil naznanil za Ivana Tihi, inženirja iz Čikage.

p Od ubeglega menjalca denarja Neumana v Trstu ima »Živnostenska banka« tirjati 445.000 K. Prizadeti so še drugi zavodi.

p V Pulju se ne sme fotografirati. Neki častnik na ladji »Bellona« je zapazil, kako je neki gospod iz hotela »Miramar« fotografiral luko. Policija je šla gledat, kdo fotografira in zasledila »zločinca« v osebi župnika Viljema Reintalerja iz Tirolskega. Župniku se ni nič zgodilo, plošče so pa uničili.

p Obstrukcija v tržaškem občinskem svetu. V soboto večer se je vršila seja občinskega sveta v Trstu, da se posvetuje o novem vodovodu, po katerem se ima napeljati voda v Trst iz Timava. Socialni de-

mokrati so razpravo zavlačevali, tako da se je ob 11. ponoči morala zaključiti.

p Požar v tovarni za linoletje. V soboto je izbruhnil požar v tržaški tovarni za linoletje. Vzrok je še neznan. Gasilo je tudi moštvo v luki se nahajajoče nemške vojne ladje »Geier«. Škode je za 200.000 kron.

p Državno pravdnštvo v Trstu glaso »Dana« preiskuje antimilitaristično gibanje takozvane »narodno-socialne mladine« v Trstu.

p Letina v Furlaniji kaže izvrstno. Furlansko polje je tako lepo, kakor že mnogo let ne! Celi gozdovi visoke koruze se razprostirajo naokoli. Enako so deteljiska dobro rodila. Vinska letina obeta biti najboljša. Tudi krompir, kolikor ga je bilo nasajenega, je dobro vrgel, le škoda, da ga Furlani še vse premalo saje. Okoli Ogleja je nasajenih mnogo paradiznikov, ki so kaj lepi. — Splošno se sodi, da si bo tudi furlanski kmetovalec, po veliki večini kolon, letos nekaj opomogel.

Koroške novice.

k Celovec. Vrtna veselica v hotelu Trabesinger društva »Bisernica« se je dne 11. t. m. prav dobro obnesla. Ker je bilo domače žegnanje, je prihitela velika množica celovških Slovencev. — Za evharistični kongres na Dunaju se je doslej priglasilo 325 Slovencev. Koroški Slovenci se bodo peljali s posebnim vlakom na cesarski Dunaj, da tudi katoliška Avstrija vidi, da smo še katoliško narodni Slovenci na Koroškem.

k Prevalje. Slov. kat. delavsko društvo bo imelo svoje mesečno zborovanje v nedeljo, 18. t. m. po blagoslovu pri Steklu. Člani, pridite polnostevilno!

k Dobrlavas. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi na Veliki Šmaren, 15. t. m. svoj mesečni shod. Igrala se bode tudi igra: »Smrt Marije Device«.

k Globasnica. V Globasnici bodo igrali slovenski igralci iz Celovca v nedeljo, dne 18. t. m. popoldne prelepo narodno igro »Miklova Zala«. Ker je igra velezanimiva, bo gotovo dobro obiskana.

k Libuče. Včeraj, v nedeljo 11. t. m., ob 4. popoldne se je vršil mnogobrojno obiskan shod v Libuči pri Železniku. Poročal je poslanec Grafenauer o delovanju državnega zbora. Na shodu so govorili še drugi govorniki. Shod se je imenito obnesel. — Kat. slov. izobraževalno društvo je priredilo po shodu posl. Grafenauerja v Libuči ljudsko igro »Divji lovec«. Igra je bila dobro obiskana. — Živnorejska zadruha za Libuče in okolico se ustanovi v nedeljo, 18. t. m. Kmetje, pridite v obilnem številu!

Strašen potres ob Marmarskem morju.

80 mrtvih, 200 ranjencev.

Ruski konzul v Kaleziju poroča, da je porušil potres poslopje ruskega konzulata. Vsled potresa je deloma porušeni enajst vasi. Trgovine v Štambulu so zaprte. **Ubityh je 80, ranjenih pa 200 oseb.** Veliko hiš in mošej je poškodovanih.

»Lokalanzeiger« poroča o potresu v Dardanelih in ob Marmara morju, da je napravil velikansko škodo. Kapitan oklopnice »Barbarossa« poroča, da je videl s svojimi popotniki strašen prizor. Zdelo se je, da gori s plamenom dardanelsko obrežje. V Myriofolu je klicalo 200 prebivalcev parnik »Marta« na pomoč, a parnik ni mogel v pristanišče, ker je ob obrežju voda vrela kakor v kakem kurjenem kotlu. Kapitan parnika »Pelops« poroča, da so v Gallipoliju uničene vsled potresa vse hiše in da je prebivalstvo strašno razburjeno. Poškodovano je poslopje angleškega konzulata, grška cerkev se je podrla. V nekem mestu ob dardanelskem obrežju so pričeli izvirati vrelci studenci, ki so pa kmalu izginili. Več hiš se je v tem mestu podrla. Od daleč smo videli, da gore mesta Kora, Krassia, Myriofilo in Herklisa, a približati se jim nismo mogli, ker je morje blizu obrežja vrelo.

Po drugih poročilih sklepajo, da je bilo središče potresa v Marmarskem morju. Pri Ganosu je porušeni 15 vasi. Brzjavna postaja Corlu je s 300 hišami zgorela. Neki vojak, ki je došel v Carigrad, je poročal, da ob Dardanelih ni ostala niti ena hiša cela. Vojašnice so se podrle. Pet vojakov je ubityh, več ranjenih. Iz strahu je poskakalo veliko ljudi v morje. Tudi v Carigradu je napravil potres velikansko škodo. Poročilo, da se je podrla tudi hiša avstro-ogrškega konzula, ni resnično, pač sta se pa podrli sosedni hiši. Mesto Gallipoli je v razvalinah. Prebivalstvo tabori na prostem. Ganos in več drugih krajev je potres popolnoma uničil. V Odriinu so hiše popokale. O usodi Rodosta ni še posebnih poročil. V Carigrad došli begunci pripovedujejo strašne podrobnosti o potresni katastrofi v Myriophitu, Ganosu, Chori in Peristasisu. V Myriophitu je gorelo. V Melvenu so izvi-

rali vrela studenci. Kapitan ladje »Voigund« je ponoči videl goreti Choro, Myriaphito, Heraklisto, Ylijo in Krasto. Trdi se, da je porušil potres tudi Rodosto in Solivri.

Dnevne novice.

+ **Bratji Slovencima!** Niže podpisani zahvaljuje se u ime hrvatskog katoličkog narodnog djaštva najsrdačnije svoj bratji Slovencima — napose presvjetlom gospodinu dr. Mahniču, biskupu krčkome, preuzvišenom gospodinu dr. Jegliču, knezu-biskupu ljubljanskome i presvjetlom gospodinu dr. Šusteršiču, deželnom glavaru vojvodine Kranjske i narodnom zastupniku, S. K. S. Zvezi i slovenskom priredjivačkom odboru za sastanak — na trudu, ljubavi i očiškoskoj brizi, što je izkazalo nama tijekom jugoslavenskog katoličkog svedjačkog sastanka u Ljubljani (1.—5. avgusta). — U Ljubljani, dne 6. avgusta 1912. Med. Milan Popović, predsjednik predstavnštva hrv. kat. nar. djaštva. Iur. Joso Sironić, predsjednik hrv. prired. odbora.

+ **Vera je v nevarnosti!** »Slovenski Narod«, ki je proslavljala Franciska Ferrera, odobrala gonjo proti križu na Francoskem in še nedavno ob priliki Aškerčeve smrti tajil posmrtno življenje, se v svoji sobotni številki ogreva za katoliško vero, ki da je posebno na Spodnjem Stajerskem vsled politike dr. Korošca v veliki nevarnosti. Delovanje duhovščine v mariborski vladikovini mora namreč glasom »Slovenskega Naroda« vzeti ljudstvu »vero in zaupanje do vsake avtoritete, vzeti mu mora vse ideale in vso oporo v tisti katoliški veri, katere tudi mi nočemo narodu jemati in se je ne dotikati!« — To vnebovpijočo hinavščino je treba samo pribiti, obsoja se sama po sebi. Ali v narodnonapredni stranki res ni več nikogar, ki bi se mu to ne studilo?

+ **Vstaja v liberalnem taboru.** Medtem ko si različni naivni liberalčki domišljujejo, da »klerikalna stranka poka«, se liberalci medseboj lepo prepirajo. Sobotni »Narod« pravi, da »Dan« kljub temu, da je izvrševani odbor narodnonapredne stranke ustanovitev tega lista pozdravil in njegovo izdajanje odobrala, dela razprtiže v stranki in napada posebič še liberalnega občinskega svetnika Dimnika. Torej imajo liberalci že med lastnimi občinskimi svetovalci puntarje.

+ **Narodnonapredna stranka v luči »Dneva«.** Današnji »Dan« pripisuje propadanje liberalne stranke dejstvu, da se narodnonapredna stranka premalo briga za kmeta in delavca. Tako je narodnonapredna stranka glasom »Dneva« ubila »narodnosocialno zvezo«. »Dan« očita nadalje liberalni stranki, da goji »sovrašstvo in pobijanje« in da »lopne« po vsakem, ki »hoče iti na delo«. Tako liberalci sodijo o lastni stranki. »Dan« daje celo izrečno prav petkovemu »Slovincu«, ki je zapisal, da je liberalna stranka vsled svoje politične in gospodarske nezmožnosti morala odbiti od sebe vse boljše elemente in da jo inteligenca po pravici zapušča.

+ **Omika liberalnih ljubljanskih izletnikov.** Včeraj zvečer ob četrtna 9. uro so se pripeljali na litijski kolodvor iz orlovske slavnosti v St. Jurju na Stajerskem člani odseka Šmartno pri Litiji. Cisto mirno in dostojno so izstopili iz voza in se uvrstili, da odkorakajo proti domu. V tem trenutku vlak odžvižga, obenem pa se zasliši iz nekega kupeja ne kričanje, ampak strašno tulenje: Pfuj črni, pfuj čuki! Če bi človek ne vedel, da prihajajo ti živinski glasovi iz brzovlaka, bi nehoti mislil, da se pelje živina, pa ne izobraženi ljudje. Kričali so in tulili tako grdo, da je sam konduktar z glavo zmajeval. Kolikor je bilo mogoče dognati, je napravila ta surov škandal napol pijana družba 13 izletnikov — najbrže so bili trgovski pomočniki — ki je šla včeraj na izlet čez Sv. Goro pri Litiji, Medije, Izlake na Zagorje. Ker dobro poznamo korajžne vrste ljudi, zato nimamo vzroka stikati za imeni teh junakov, pač pa damo lahko našim vrlim kmečkim fantom to spridevalo, da so v primeri s temi mestnimi surovinami naravnost kavalirji in visoko vzvišeni nad to posurovelo liberalno mladino.

+ **Za ljudski sklad** so prispevali meseca julija: po 60 K: gg. poslanci Demšar, Krek in Povše; g. knezoškof Jeglič 40 K; po 20 K: dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajec in župnik Bernik; po 10 kron: gg. primarija dr. Derganc in dr. Gregorič; po 6 K: dr. Dermastia in dr. Malnerič; po 5 K: prelat Kalan, ravn. Rašica, dr. Stojc, gg. župnika Barle in Petrič, prof. Dermastia in trije neimenovani; urednik Krhne 4 K; po 2 K: odv. K. Jarič, ravn. Jovan in neimenovani; neimenovani 1 K. — Prispevke sprejema Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

— **Slomškova zveza.** Odkar so začeli liberalni učitelji kričati, da bodo razglasili imena Slomškarjev, se število teh posebno množi. Včeraj popoldne se

je samo pri eni podružnici oglasilo za sprejem šest novih članov.

— **Iz Tržiča** se nam poroča: Pretekli petek je dobil Tržič slovenskega župana. Iz občinske hiše je zaplapolala slovenska trobojnica, naznanjajoča veselo izpremembno v občinskem trškem odboru. Tudi razposojilnične hiše, v kateri ima sedež društvo sv. Jožefa, je slovenska zastava pozdravljala novega g. župana Fr. Ahačiča (ne Uršič, kakor smo v soboto pomotoma poročali), ki je ves čas odbornik tukajšnje hranilnice in posojilnice v kaplaniji in član društva sv. Jožefa od njegovega obstoja. Zvečer so napravila slovenska društva podoknico g. županu. Orli so došli v spremstvu društvnikov in društvnic sv. Jožefa v krogih in z lampijoni pred stanovanje g. župana, kjer so bili zbrani novoizvoljeni slovenski občinski odborniki. Tu sta zapeli društvo sv. Jožefa in bralno društvo po dve pesmi, nakar se je g. župan mnogobrajnemu občinstvu zahvalil ter poudarjal, da ta manifestacija ne velja toliko njemu, nego slovenskemu Tržiču in današnjemu pomenljivemu dnevu. Nato se je poklonilo društvu sv. Jožefa po deputaciji g. županu, katerega je pozdravil predsednik društva občinski odbornik g. Jožef Salberger. V imenu ženskega odseka pa je čestitala predsednica gđc. Kogoj in mu izročila krasen šopek duhtečih cvetic. Po končani slovesnosti se je občinstvo mirno razšlo. Kljub toliki množici je vladala vsepovsod najlepša disciplina in vzoren red.

— **Minister za javna dela dr. Trnka v Kamniških alpah.** V soboto, dne 10. avgusta, zjutraj, se je odpeljal minister za javna dela dr. Trnka v spremstvu gospe soproge in gospodične hčerke Oti, dalje gospe Rysove, g. deželnega šolskega nadzornika dr. Primožica z gospo soprogo in gospodično hčerko Milo iz Bleda z avtomobilom preko Kranja po kokrski dolini na Jezersko (na Koroškem) in čez Jezerski vrh v kopališče Belo. Od tod so se vrnili na Zgornje Jezersko, kjer so obedovali pri Muriju v znani slovenski gostilni »Kazino«. Tu so jih navdušeno pozdravili mnogoštevilni češki letoviščarji. Med njimi sta bila tudi g. dr. Karel Chodoušský, profesor na češkem vsučilišču v Pragi ter državni poslanec Bohuslav Franta, dva navdušena turista, ki sta na Češkem z besedo in peresom proslavljala krasoto slovenskih alp in pripomogla, da zahaja vsako leto mnogo čeških turistov in letoviščarjev v oddaljeno, a vendar tako divno jezersko dolino. V spremstvu teh dveh gospodov je prišla družba po zložni in slikovito izpeljani stezi »Slovenskega planinskega društva« v dveh urah k Češkiki koči (1543 m) na zelenih Spodnjih Ravnéh po severno steno Grintavčevu. Tukaj je poslanec Franta v imenu češke podružnice »Slov. plan. društva« gosta z rodbino in spremljevalci najpriserčneje pozdravil in pogostil. Veličastna lega Češke kože, ki jo obdajajo strmine Kočne, Grintovca in sosednjih vrhov, je napravila na ministra globok vtis. Družba je ostala eno uro pred kočo, potem se je vrnila preko Jezerskega na Bled.

— **»Gorki vrelec«** na Blejski Dobravi, o katerem se je te dni poročalo, se je izkazal kot veliko bolj prozaična prikazen. Počila je namreč vodovodna cev, iz katerih je brizgala voda — brez žveplenega smrada.

— **G. hotelir Kamenšček**, odlični liberalni tajnik hotelirskega društva na

Bledu, bo stal 21. avgusta pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Obtožnica mu je obesila na vrata § 486. To je vsekakor večja zanimivost iz Dobrave, kakor pa tisti studenec, ki naj bi v bližini Kamenščka bruhal visoko v zrak žvepleno vodo. Bomo videli, kako žveplo se bo skuhalo 21. t. m.

— **Lepote Vintgarja** se odkrivajo posebno sedaj, ko po nalih narasla voda buči preko skal. Te dni si pride ogledat Vintgar tudi minister Trnka. Kako smo čitali v »Slovincu«, je bil nedavno v Vintgarju tudi nekdo, ki ni imel posebno zdravih oči. Videl je, da se je neki most v Vintgarju nagnil. Mostovi v Vintgarju so pa vsi trdni, večkrat pogledani in so pod tako skrbnim nadzorstvom, da je izključena vsaka nesreča. Dotično notico je pisala zlobna roka, ali pa kdo, ki se je v žumrovi restavraciji preveč nalezal izbornega cvička ter je potem vse okoli sebe videl »nagnjeno«. Prijatelji narave, le brez skrbi hitite občudovat naravne krasote našega Vintgarja!

— **O ustanovitvi podružnice »Slovenske Straže«** na Dobravi pri Bledu je nekdo poslal napačno vest v časopise. S tem se je hotel menda neki fini gospod norčevati iz Dobravec. Dobravci mu poplašajo s tem, da podružnico res ustanove. To je pravi odgovor. Živio Dobraveci!

— **Ogenj na Bledu.** Soboto po 8. uri je nenadoma izbruhnil požar v Mandelčevem skednju v Gradu na Bledu. Kar nenkrat je bila tudi cela hiša s hlevom v ognju, vneli sta se tudi brž sosednji hiši Jurjevčeva in Pibrova. Obe bi bili tudi pogoreli, da ni prihitel še pred gasilci otomanski konzul g. Bondy Bey iz Carigrada, s sedežem na Dunaju, ki je junaško splezal na streho, jo raztrgal in jo od ognja obdan polival z vodo s pomočjo vojaštva. Enako je ves ožarjen od ognja splezal na drugo streho neki vojak — pa nismo mogli poizvedeti imena — in na enak način hišo rešil požara. Prihiteli so tudi gasilci; prvi so bili na mestu Rečičani, njim za petami Grajani in Zasipljani s svojim tajnikom župnikom Tertinom, ki so z vmeno vršili svojo nevarno dolžnost sredi ognja in podirajočih se tramov. Enega je celo zadel mogočen goreč tram, pa vendar ne tako nesrečno, da bi bil nevarno poškodovan. Rešilno akcijo gasilstva je z veliko spretnostjo in energijo vodil blejski župan Rus. Med prvimi, ki so prihiteli na lice mesta, je bil tudi Rikljev zdravnik dr. Eder, ki je z vso vmeno pomagal gasiti, prihitel je tudi župnik poslanec Piber iz Gorij. Pohvaliti moramo orožništvo, ki je, na čelu mu postajevođa Železnikar, z izredno spretnostjo pomagalo in ljudi energično tako urejalo, da je bilo vedno dovolj rok za delo, radovedne gledavce, ki samo napotje delajo, je pa kratkomalo odganjalo; ali pomagaj, ali pojdi, samo gledal ne bo nihče! Pametno! Enako priznanje gre vojaštvu 59. polka iz Maribora s kadetno šolo, ki je z neverjetno vztrajnostjo sodelovalo. Vrli fantje to! Najlepše pri vsem žalostnem dogodku je bilo to, da so zlasti letoviški gostje sploh domačinom najlepši zgled. Odlični gospodje so gonili brizgalno, elegantne gospe in gospodične so z vsakovrstno posodo donšale vode; opazili smo med njimi — žal, da najbolj vnetih delavk imen ne poznamo — tudi g. dr. Jenkovo. Čast in hvala jim za prelepi zgled ljubezni do bližnjega! — Čudno je, da je od leta 1908, ko je na sv. Petar dan velikanski požar upepelil skoro polovico

grajske vasi, sedaj že folikrat na Bledu gorlo; menda je to že devetnajsti požar v štirih letih. — Mož, ki je v soboto pogorel, je — kolikor smo slišali — zavarovan le za malo vsoto, škoda pa je velika, ker so mu pogoreli vsi pridelki; mati je bila na polju, domači otroci so še spali, ko je rdeči petelin poskočil na streho; zažgali so menda tuji otroci. — Ob tej priliki se je zopet pokazalo, kako silno potreben je za Bled vodovod, ne le s stališča tujskega prometa — saj se venomer sliši beseda: Lep je Bled, toda vode nima, nima elektrike! Ko bi v soboto ne bilo toliko tujih rok na razpolago, ki so iz bližnjih vodnjakov vodo donšale: cel »Kot« bi bil v požaru uničen; in če bi bil še kak veter pritisnil, ki ga pa hvala Bogu ni bilo, bi bili Blejci zopet imeli sv. Petra iz leta 1908. Zato je treba na tem mestu vnovič pribiti, kako nujno potrebno je, da se sedaj sklenjena napeljava vodovoda, ki se je posebno poslanec Piber zanj trdil, kar najbolj pospeši. Samo srečnemu slučaju, da ni bilo vetra, se imamo Blejci zahvaliti, da ni danes zopet velik del Bleda upepeljen, da zopet ni na stotine objokanih oči in lačnih ust, na stotine le za silo oblečenih ljudi, ki te z obupom v srcu in z v srce segajočo bridkostjo v oči prosijo pomoči... Zato, prijatelji ljudstva: na delo za blagor in prosep biseri naše dežele! Naj ljudje, ki ne morejo strpeti, da se za ljudstvo kaj koristnega napravi, vaše delo obijajo liki nestrpne ose najboljše sadje, naj se tudi nekateri po neprestanih hujskarijah malih ljudi zaslepljeni in zapeljani bolj z jezikom, nego li s srcem vašim plemenitim načrtom ustavljajo: Ko bodo sami deležni teh dobrot, vas bodo, če ne z ustmi, pa vsaj v srcu hvalili. — Bog nam daj te dni kmalu dočakati!

— **Mirna peč.** Pretečeno sredo okoli 5. ure zjutraj smo imeli tukaj velik naliv z viharjem in točo, ki je veliko škodo napravila na ajdi in trti, pa tudi koruza in fižol sta močno poškodovana. Toča je pobila samo po enem delu župnije, a je ta dovolj uničen, ker ne bo nič ajde in vinskega pridelka.

— **O ebno vesti.** Računski svetnik Ivan Barbaljč je na svojo prošnjo premeščen iz Zadra v Trst. — Za poštne asistente so imenovani: poštni praktikantje: Tomaž Majhen v Celovcu, Oton Vidrih v Zidanem mostu ter Rudolf List, Autur Verzan pa Ivan Zahradnik v Gradcu; nadalje v področju c. kr. poštnege iz brzojavnega ravnateljstva v Trstu poštni praktikantje: Franc Petek, R. Vidoli, Ernest Jagritsch, Ferdinand Vešnik, Jožef Prinčič, Jožef Povšič ter Anton Perko v Trstu; Blaž Ukusič v Pulju; Egidij Eppich, Adolf Kafou, Ivan Zupanec pa Albin Weber v Ljubljani.

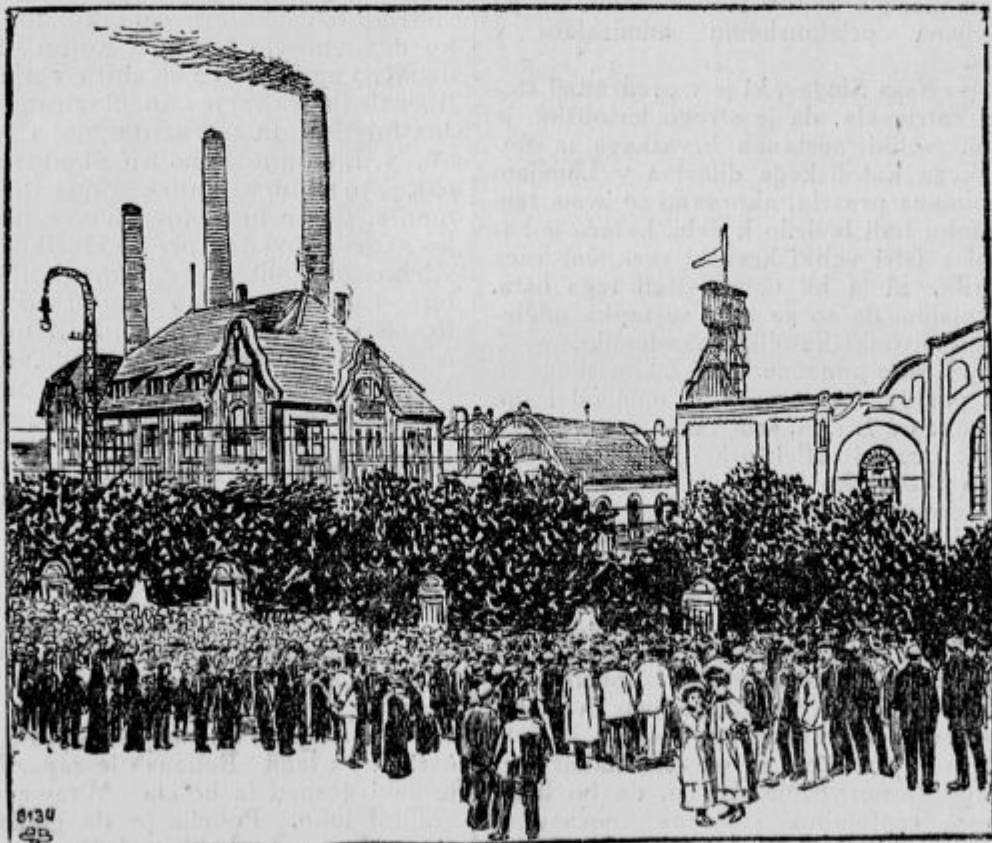
— **Nov poštni urad na Bledu.** Dne 16. avgusta 1912 se otvori na Bledu (kolodvor), (politični okraj Radovljica) nov poštni urad z uradnim imenom »Bled 2«, ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter zaeno služboval kakor nabiralnica pošto-hranilničnega urada. Ta urad bo v zvezi s poštним omrežjem v času od 1. junija do 30. septembra vsakega leta postajanjem obstoječega dnevnostrikratne poštne vožnje Bled 1—Bled kolodvor, v času od 1. oktobra do 31. maja vsakega leta pa po dnevno dvakratni poštni vožnji Bled 1—Bled kolodvor, ki se bo na novo vpeljala. Istočasno se bo opustil tačasni II. dostavljavni okraj selskega pismonoše na poštнем uradu na Bledu. Ta urad se bo od 16. avgusta imenoval Bled 1.

Ljubljanske novice.

Ij Redna odborova seja S. K. S. Z. se vrši danes zvečer točno ob 8. uri v »Ljudskem domu«. Ker je seja zelo važna, prosimo polnoštevilne udeležbe.

Ij Mlekarska zveza v Ljubljani se je preselila te dni iz svojih prostorov v javno skladišče Krisper & Tomažič, Dunajska cesta 33 (I. nadstropje), kjer ima velika skladišča za sir, hladilne naprave, velike zaloge mlekarskih vrčev ter strojev; vsakovrstne potreščine za mlekarstvo. V skladišču ima zveza lastni železniški tir, tako da bo lahko naravnost iz svojega skladišča prejela in pošljala cele vagonne. Zveza se je močno razširila, tako da so ji bili dosednji prostori premajhni. Opozarjamo vse mlekarske zadrüge, da dobijo vse mlekarske potreščine, od največjega stroja do najmanjšega žrebljčka, ki se rabi v mlekarstvu, pri Zvezi dosti ceneje kakor naravnost iz tovarne, ker nakupuje Zveza na debelo od prvih tovarn. Nadalje bode Zveza imela vse potreščine za čebelarstvo v zalogi in v največji izbiri. Opozarjamo pri tem tudi vse trgovce, različna konzumna in gospodarska društva, da ima Zveza v zalogi vsake vrste finega sira, surovega masla, sveža jajca in med. Mlekarska zveza je postala danes veliko podjetje, ki ima tudi v Trstu in Gradežu svoje podružnice.

Ij Gojanci deškega zavetišča v Meidingu so danes dopoldne došli in prirede vse objavljene koncerte in gledališko predstavo tudi ob neugodnem vremenu.

RUDNIŠKA NESREČA V BOCHUMU.

Mesto Bochum se pripravlja na pogreb ponesrečenih žrtv v rovu »Lothringen«. Katoličane pokoplje škof iz Paderborna, protestante generalni superintendant dr. Zollner. Žrtve pokopljejo danes. Cesarja Viljema zastopa pri pogrebu princ

Henrik. Za svoje ponesrečencev so nabrali v Nemčiji do zdaj 85.000 mark. Oficielno se priznava, da je ob nesreči umrlo 110 rudarjev. Ponesrečilo je 50 odstotkov nemških državljancev, ostali so večinoma Poljaki, 50 Avstrijcev in 3 Italijani.

Spored jutrišnje gledališke predstave je: 1. Predigra s plesom in štiri slike iz »Sen gojenca v zavetju«. 2. »Vrnitev«, igra v dveh dejanjih. — Predprodaja vstopnic je v Sešarkovi trafiki v Šelenburgovi ulici.

Ij Umrli so v Ljubljani: Jerica Klein, trgovčeva hči, 11 let. — Boris Ekar, sin urednika, 11 mesecev. — Anton Kirschner, železniški strojevodja v pok., 80 let. — Marija Prelc, občinska uboga, 89 let. — Edvard Majcen, delovodja, 39 let. — Ur- šula Vokal, posestnikova žena, 60 let. — Ivan Tondera, tovarniški delavec, 36 let. — Justina Stiplovšek, služkinja, 18 let. — Mira Svetič, hči sprevednika južne želez- nice, 1 leto.

Ij Namesto k vojaški prisegi v deželno bolnico. Ignacij Šad, 22letni mizarski po- močnik, stanujoč v Kolesijskih ulicah št. 6, je šel danes na vojaški nabor. Ker mu ni bilo všeč v prostoru, kjer čakajo k voja- kom potrjeni fantje na običajno prisego, je skočil skozi okno. Obležal je na tleh z zlomljeno nogo in si obenem pretresel možgane. Dočim njegovi tovariši prisegajo, leži sam težko poškodovan v deželni bol- nišnici.

Ij Na potu za cvetkami si zlomil nogo. Odvetniški koncipient dr. Hadrijan Zupan- čič je padel na potu iz Završnice v Binji vrh na Gorenjskem, iskajoč planinske rože, z neke skale dva metra globoko in si zlomil pri tem desno nogo.

Ij Pogreša se od 10. t. m. tesar Franc Simčič iz Zgornje Hrušice. Ker navedenec še nikdar od doma ni izostal, se sumi, da se mu je pripetila kaka nesreča.

Ij Na opazovalni oddelk so včeraj prepeljali 31letno služkinjo Marijo Jelar- jevo, pri kateri so se pokazali znaki slabo- mnosti.

Ij Brezsrčnež. V soboto popoldne je neki posestnik iz Dola gnal po Dunajski cesti bika, kateri je vsled utrujenosti pa- del. Ker ga ni bilo mogoče spraviti naprej, je posestnik poiskal nek kol in začel ubogo žival z njim tako pretepavati in suvati, da se je občinstvo glasno zgražalo nad tako brezsrčnostjo. Preskrbljeno je, da neusmi- ljenež dobi zaslužen plačilo.

Ij Promenadni koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši ob ugodnem vre- menu jutri od pol 7. do pol 8. ure zvečer pod gradom »Tivoli«. — Spored: 1. Parma: »Straža ob Savi«, koračnica. 2. Thomas: Introdukcija in zbor iz opere »Hamlet«. 3. Fall: »Ringerkreien«. 4. Puccini: Frag- menti iz opere »Tosca«. 5. a) Foerster: Pesem koroških Slovencev, b) Ipavec: »Lastovici v slovo«, pesem. 6. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, slike.

Ij Spominska knjižica Podpornega društva delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tvornici. V Ljubljani 1912. Izdalo in založilo Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tvornici. Tis- kala Katoliška tiskarna. Cena 40 vinarjev. Knjižica obsega sledeče sestavke: Dr. Jan. Krek: V spominsko knjigo Podpornega društva. Josip Gostinčar: Nekdaj in sedaj. M. Moškerc: Iz povestnice ljubljanskega tobačnega delavstva. Pravila Podpornega društva. Pogrebni zaklad. Strokovni od- seki. Na ovitku: Zapovedi ljubljanskemu tobačnemu delavstvu. — Spominska knji- žica je namenjena v prvi vrsti ljubljanske- mu tobačnemu delavstvu, zanimala bo pa vsakega, kdor se želi seznaniti z razvojem slovenske krščanske - socialne delavske organizacije.

Spominjajte se pri vseh prire- ditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

Telefonska in brzajavna poročila.

JUKIĆ NA SMRT OBDOJEN.

Velike varnostne priprave.

Zagreb, 12. avgusta. Mnogo pred 11. uro se je zbralo mnogobrojno občin- stvo na Zrinjevcu in pred sodnim sto- lom. Pripravljeno je bilo vse redarstvo in orožništvo, ki je bilo izvršilo velike varnostne odredbe. Bili so v službi vsi redarji in orožniki, kolikor jih je sploh v Zagrebu. Potiskali so občinstvo iz Zrinjevca in izpred sodnega stola v po- stranske ulice, kolikor so mogli. Pri tej priliki je bilo aretiranih 10 gospodičen, ki so države v roki cvetje.

V dvorano puste samo nekatere.

Nato je policija zabranjevala vstop v dvorano celo onim, ki so imeli vstop- nice in je puščala razum žurnalistov le take osebe vanjo, ki so ji bile všeč. Niti branitelja dr. Prebega niso hoteli pu- stiti v dvorano, a si je s silo napravil pot.

Jukića dovedejo.

Nato so bili pripeljani v dvorano obtoženci, prvi Jukić. Kakor hitro je prišel Jukić v dvorano, je začel klicati: »Živela sloga Hrvatov, Slovencev in Sr- bov!« Za njim so vzklikali i ostali ob- toženci. Jetničar je hotel Jukića od- straniti, a je nastalo med občinstvom

in časnikarji veliko razburjenje, češ, da ima Jukić pravico slišati svojo obsod- bo. Sum je bil tak, da je prišel pred- sednik vprašati, kaj je? Predsednik je Jukića vprašal, ali hoče biti miren, kar je ta obljubil in se v prvo klop vsedel.

Iz galerije se je od tu in tam vsula na Jukića kakšna cvetka. Jukić sam je imel v gumbnici rdečo rožo.

Sodniki v črnih oblekah. Smrt!

Ob 11. uri je vstopil v sodno dvora- no senat v črnih oblekah in s črnimi kravatami. Vsi so zdaj vedeli, kaj pride.

Predsednik je začel brati dolgo mo- tivirano obsodbo. Med branjem mu je Jukić neprestano segal v besedo. Klical je, da je vsega kriv Cuvaj, da bodo šele sedaj začeli proti njemu delati in da se bo že še enkrat našel kdo, ki ga bo ustrelil.

Obsodba se glasi:

Luka Jukić, 25 let star, pravnik, se obsodi na smrt na vešalih, Gjurko Cvi- jić, 15 let star, stavbni vežbenik, na 5 let ječe, Avgust Cesarec, 18 let star, učenec osmega razreda realne gimna- zije, na 5 let ječe, Dragotin Bubić, 16 let star, učiteljski pripravnik 1. te- čaja na 5 let ječe, France Neidhardt, 18 let star, učenec VII. razreda realne gimnazije na 5 let ječe, Kamil Horva- tin, 16 let star, učenec 1. tečaja trgov- ske akademije na 5 let ječe, Roman Horvat, 19 let star, pripravnik IV. tečaja na 6 let ječe, Vladimir Bada- lić, 20 let star, učenec IV. tečaja tr- govске akademije oproščen, Dušan Na- rančič, 20 let star, dijak trgovske akademije oproščen, Vatroslav Do- lenec, 22 let star, pripravnik IV. teča- ja, oproščen, Josip Šarinić, 21 let star, pripravnik 4. tečaja, na 6 mesecev, Stjepan Galogaz, 19 let star, učenec VI. gimn. razreda, oproščen.

Apelira na ves narod.

Državni odvetnik izjavi, da nima proti obsodbi ničesar omenjati. Brani- telji so vložili priziv.

Predsednik vpraša Jukića, ali se on pritoži?

Jukić vzklikne: Jaz apeliram na celi hrvaški narod! Cuvaj je kriv, njega ima zadeti kazen! Naj ga sodi narod! Smrt izdajalcem!

»Ljepa naša domovina!«

Ostali obtoženci vstanejo in zapoje: »Ljepa naša domovina!« Na galeriji kli- čejo nekateri: Živio Jukić!

Policija je odredila obsežne var- nostne odredbe. Po vseh ulicah patru- lira orožništvo.

NEMŠKI KATOLIŠKI SHOD.

Aachen, 12. avgusta. Včeraj se je otvoril tu 59. generalni shod nemških katoličanov. Z vseh stolpov so peli zvo- novi. Ob 11. uri dopoldne se je vršilo prvo zborovanje. Prebrala se je адреса papeža na lokalni odbor. Nato se je konstituiralo predsedstvo. Na cesarja in papeža sta se vposlala brzajavna po- zdrava.

STRAŠEN POTRES V TURČIJI.

Carigrad, 12. avgusta. Potres ob marmarske morju je uničil 15 mest, 1000 oseb je ubitih, 3000 ranjenih. Med drugim so uničena mesta Gallipoli, Mi- riopito, Černa in Heraklita. Na mnogo krajih so izbruhnili iz zemlje petrolej- ski vreli. Vsled prevrnjenih svetilk se je zanetilo veliko požarov. Veliko mo- šej se je porušilo V Carigradu je mno- go studentev usahnilo. Prebivalstvo je brez vode. V mnogih trdnjavah ob Dar- danelih so se topovi prevrnili. Tudi iz- kopnine v Troji so zelo trpele.

RUDNIŠA NESREČA V BOCHUMU.

Bochum, 12. avgusta. Danes popold- ne so nesli 110 žrtev rudniške nesreče k več nemu počitku.

BOBMNI ATENTAT NA NAŠO POŠTO V SOLUNU.

Solun, 12. avgusta. Tu so zaprli enega Bolgara, ik je na sumu, da je vrgel bombo v avstrijsko pošto.

TURŠKO - ALBANSKI SPOR.

Carigrad, 12. avgusta. Ministrski svet se je o albanskih zahtevah posve- toval in izjavil, da je pripravljen spre- jeti vse razum one, da se postavi člane prejšnje vlade na zatožno klop

NOVI MAROŠKI SULTAN.

Pariz, 12. avgusta. Tu se veš, da se namerava Muley Hafid odpovedati prestolu, potrjuje. Njegov naslednik bo Muley Jusuff.

Sadjarna v Karolinenhofu kupi do 50 vagonov

jabolka za prešo

po najvišjih cenah. Pismene in ustne po- nudbe pri našem zastopniku g. A. Švara, Ljubljana, Dunajska cesta 32, v hiši Za- družne zveze. 2483

Potrjim srcem naznanjamo prežalostno vest, da je naš iskren- no ljubljani soprog, oziroma oče in stari oče, gospod 2510

Franc Pangeršič

trgovec in posestnik

po kratki, mučni bolezn, previden s svetimi zakramenti za umira- joče v 71 letu danes ob 1/2 8. uri zjutraj mirno zaspal v Gospodu.

Zemeljski ostanki predragega rajnega se poneso iz hiše žalosti v sredo 14. avgusta ob 4. uri po- poldne na pokopališče pri De- vici Mariji v Polju.

Svete maše zadušnice se bodo brale v domači župni cerkvi.

ZALOG, 12. avgusta 1912.

Žalujoča rodbina.

Dr. Démetér vitez Bleiweis - Trsteniški

strokovni zdravnik za notranje bolezni

in bolezni v nosu in vratu

odpotuje od dne

15. avgusta do 9. septembra

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom in znancem, da je dne 9. t. m. umrl v Perchtoldsdorfu naš sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Jurij Laurič.

Zemeljski ostanki milega pokojnika so se prenesli v Rakek v rodbinski grob.

Rakek, dne 12. avgusta 1912.

Prosi se opustiti sožalne posete.

Žalujoča rodbina Laurič.

Brez vsacega posebnega obvestila.

2495

Znana Breskvarjeva gostilna

v Vel. Čolnarski ulici št. 17 v Ljubljani, hiša z zemljišči vred, skupno ali posebej, se odda takoj v najem, oziroma zakup. Proda se takoj košnja travnikov ob »Malem grabnu.«

Ponudbe se sprejemajo v pisarni g. Aleksandra Hudovernika, c. kr. notarja v Ljubljani. 2497

Prodajni razglas.

Podpisani upravnik konkurznega sklada J. Bončarja v Domžalah in na Koli- čevem naznanja, da se bode vršila

dne 16. avgusta t. l. in sledeče dni

prodaja premičnin potom javne dražbe.

Začetek prodaje je vsak dan ob 8. uri zjutraj, in sicer pričenshi v Domžalah.

Premičnine obstojajo: iz več kompletnih, modernih sobnih oprav iz trdega lesa, iz oprave za uslužbenca, kuhinjske in hišne oprave, raznega perila, kompletne kontorske oprave obstoječe iz dveh pisalnih strojev, dveh pisalnih miz z ruletami (Jerrysystem), velike, ognjevarne, jeklene blagajne, manjše blagajne, velike jeklene omare za trg. knjige, ameri- kanskega registratorja itd., nadalje: manjša knjižnica, sedla, kozarci, električni lestenci, raznovrstna oprava spadajoča v mlinski obrat, veliko tisoč raznih vreč, od teh veliko popolnoma novih, konjska oprava, poljedelsko orodje, razna porabna železnina kakor transmijsko kolesje, konasti zobčasti kolesi itd., izmontirani starejši mlinski stroji v dobrem stanu, oprava za prodajalno moke, večja množina gašenega apna, razni les (dile, hrastil- stroj za rezanico in mlatenje, vozovi, sani, itd. itd.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1912.

Dr. Ivan Šusteršič,

upravitelj konkurznega sklada J. Bončar.

Kdor še ne ve, kako velike vred- nosti je za vsakega, ki ima živino, temu pošlje »Slovenska Straža« v Ljubljani podučni popis takih kotlov popolnoma zastoj. 2502

Zahvala.

Za vse ljubeznjive izraze bla- gega sočutja, ki so nam došli tekom dolge bolezni in ob smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta, tašča itd., gospoda 2496

Antona Kirschnerja

strojevodje, poduradnika juž. žel. v. p.

se najpristrčneje zahvaljujemo.

Zlasti se zahvaljujemo za lepe vence vsem darovateljem ter za lju- beznjivo spremstvo na njegovi po- slednji poti.

Vsem najpristrčnejša zahvala!

Zalujoči ostali rodbini:

Kirschner-Vehovec.

Izjava.

Jaz Oroslov Bric, župan v Litiji, izjavljam kot sedanjí predsednik krajnega šolskega sveta v Litiji, da je bilo delovanje in poslovanje g. Franca Slanca, posestnika v Litiji, kot prejšnjega predsednika krajnega šolskega sveta v Litiji povsem neoporekljivo; posebno glede pregle- dovanja računov ne morem g. Slancu ničesar očitati.

Beseda, ki sem jih morebiti v naglici v nas- protnem smislu izgovoril, obžalujem ter dajem s tem g. Slancu zadoščenje.

Vsled te izjave, ki jo je g. Slanc vzel na znanje, odpade tudi vsaka sodna obravnava v Ljubljani, dne 10. avgusta 1912.

V najem ali na račun se odda v Komendi dobro vpeljana 2485

gostilna.

Pojasnila da vinska trgovina And. Mejač, Komenda.

Gospodarstvo.

Denarni trg. Ob koncu četrtletja je bila potreba po denarju zelo velika; tako da izkazuje Avstro-ogrška banka dne 31. julija davku podvrženih bankovcev v višini 128 milijonov kron. Drugod v evropskih središčih je prešel ultimo brez posebnih težav, samo pri nas smo ga čutili, kakor je sicer že letos navada. Bančni diskont je bil na Dunaju 5, Parizu 3, Berlinu 4 in pol, Londonu 3, privatna obrestna mera v istem redu 4 7 šestnajstink, 2 pet osmink, 3 in pol, 3 ena šestnajstinka odstotka. Da bi postal v naši monarhiji denar cenejši, pač ne moremo upati v dolednem času.

Trgovinski promet med Avstrijo in Ogrsko. Uvoz iz Ogrske je znašal v juniju 1008 mil. K, izvoz iz Avstrije na Ogrsko pa 1187 mil. K. Provizorična trgovinska bilanca za letošnje prvo polletje izkazuje za Avstrijo aktivum v višini 1192 mil. K, nasproti lanskemu aktivu v istem času po 1154 mil. K.

Avstrijske zavarovalne družbe. V letu 1910 je znašala vsota premij vseh zavarovalnih družb v Avstriji 585 mil. 448 tisoč kron ter je za 38 milijonov 215 tisoč narasla od leta 1909. Inozemske družbe so prejele na premijah 68 milijonov 347 tisoč kron; z ozirom na leto 1909 so napredovale za dobre štiri milijone.

Češke hranilnice. Statistika čeških hranilnic za leto 1910 izkazuje hranilnih vlog v hranilnicah čeških zemlja 915,706.365 K. Z ozirom na leto 1909 se je povečala vsota vlog za skoro 53 milijonov, tako da moremo soditi, da bodo češke hranilnice prekoračile v letošnjem letu prvo milijardo. Vse avstrijske hranilnice so imele v preteklem letu nekaj nad pet milijard vlog ter bo torej peti del vseh hranilnih vlog v državi odpadel na češki kapital.

Zavarovanje trgovskega kredita. Pred kratkim smo poročali o ustanovitvi prve avstrijske banke za zavarovanje trgovskega kredita na Dunaju ter izpopolnimo svoje tedanje poročilo z opisom novega ameriškega načina gornjega zavarovanja. Kreditno zavarovanje so poznali v Ameriki že pred 18 leti, vendar je ta metoda za novi čas zastarela in upeljujejo sedaj nov način takega zavarovanja. Vse trgovine delijo v pet razredov po riskantnosti podjetja. V prvem razredu so trgovci, kojih promet ne donša več kot 5 odstotkov zaslužka, drugi razred 10 odstotkov, tretji razred 18 odstotkov, četrti 20 odstotkov in v peti razred spadajo oni trgovci v več kakor 25 odstotki zaslužka. Ta zadnji razred plačuje najvišjo zavarovalnino, drugi pa razmeroma manj. Vodilna misel je seveda, da trgovci, ki delajo z visokoobrestnim dobičkom, tudi lažje in bolj nepremišljeno dajejo svoje blago na up, kakor pa oni z majhnim zaslužkom. Seveda mora temu postopanju odgovarjati večja premija vsled večje nevarnosti izgube.

Dolgovi držav. Poznat berlinski ekonom je napisal zanimivo študijo, v kateri je sestavil po uradnih virih dolgove 15 držav. Skupna vsota znaša ogromno vsoto 197 milijard 316 milijonov frankov; ako bi bilo mogoče to velikansko vsoto predstaviti v zlatu, bi potrebovali za njegov prevoz 440 železniških vagonov. Kajpada je to nemogoče, ker je vsega zlata na zemlji v kovnem denarju in za kov pripravljenih palicah le za nekaj več kakor 25 milijard. Glede dolga držav je razporedba sledeča: Francija ima 32 milijard ter odpade na vsakega njenega prebivalca 827 frankov; Nemčija je druga z 25 milijardami, ki bi se porazdelile na vsakega nemškega državljan po 393 frankov; tretja je Rusija z 24,5 milijarde, od katere vsote odpade precej milijonov na račun zadnje vojne z Japonsko. Za Rusijo pridejo po vrsti Anglija 18,5; Italija 13,77; Španija 9,73 milijard. Na šesto mesto pridemo mi z 5,392 milijardami in za nami se vrstijo druge manjše države. Med vsemi je samo ena, ki nima nikakega dolga in ta srečna država je švedska kneževina Reuss.

Eksistenčni minimum. S 1. avgustom je stopil v veljavo novi zakon, s katerim je določen eksistenčni minimum na 2000 K. Dosedaj se je mogla zarubiti za navadne terjatve plača, v kolikor je presegala 1600 K, ker je bilo z ozirom na visoke cene vseh življenjskih potrebščin odločno preveč.

Književnost.

Finžgar, »Naša kri«. Finžgarjeva drama je izšla zdaj v lični obliki natisnjena. Pisatelj je svoje delo, ki je in ostane naša najboljša zgodovinska drama, še izpopolnil, tako, da tvori sedaj umotvor, ki mu ni mogoče ničesar

prigovarjati. Tendence je položena zdaj še bolj v dejanje samo, slog je kratek, lapidaren, vse osebe ostro izklesane, neverjetnosti (3. dejanje) odpravljene, dogodki teko še bolj naglo in živo, nepotrebne retorike ni več. To je kos slovenske zgodovine, obenem simbol trpljenja in tudi zmag našega ljudstva, slavospev naše krvi. — »Naša kri« je sedaj postala last našega ljudstva, uprizarjala se bo na odrih naših izobraževalnih društev in se bo brez vsakega dvoma tako ukoreninila kakor nobena druga. Saj je vpliv te drame neprecenljiv. Slovensko ljudstvo vidi tu upodobljeno samo sebe, svojo trdo in grčavo naravo, se navduši za svoje ideale, se uči samo sebe upoštevati in zaupati vase in v svojega Boga. Mladini bo vllila igra novega ognja, to je njen pomen zlasti za tiste, ki jo bodo uprizarjali. Povzdignila bo pa tudi lepočutje v najširših krogih našega naroda, estetsko izobrazbo, ki je tako potrebna, saj nam dobrih iger tako manjka! — Knjiga stane 1 K 40 vin., eleg. vezana 2 K 50 vin. in se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — Naša družba, ki si lepih in umetniških dovršenih iger tako žele, bodo po »Naši krvi« gotovo željno posegla in tudi posamezniki si bodo radi omislili to delo, kateremu nimamo Slovenci veliko enakih, na dramatičnem polju gotovo nobenega. Omeniti nam je še jezik, ki je tako krasen, da ima vsaka beseda zase užitek. To je res jezik našega ljudstva, kakor jeklo, ki se kreše ob jeklo. »Naša kri« se bo udomačila po vsej slovenski zemlji!

Zgodovina katoliške Cerkve. Spisal dr. Anton Medved. Cena vezani knjigi 3 krone. — Zgodovina katoliške Cerkve, ki jo je spisal dr. Anton Medved, je prvo v slovenskem jeziku sestavljeno delo te vrste, ki se ne bo samo v naših srednjih šolah (VIII. razred) s pridom uporabljala, marveč bo vsakemu izobražencu prav prišla. Pisatelj je kot dober zgodovinar že davno znan, knjiga pa, ki jo imamo pred seboj, je v vsakem oziru vzorna. Dasi so posamezni odstavki kratki, so pa jedrnat in mikavno pisani; zgodovinske dobe se opisujejo objektivno, po največjih in najnovejših virih, vsi dogodki se predočujejo plastično, verske, kulturne, znanstvene in umetnostne razmere so živo orisane, posamezne osebe označene tako krepko, da se vtisnejo za vedno v spomin. Zlasti so dobro slikane cerkvene razmere med Slovenci; tako stare kakor srednjeveške in moderne razmere so vseskozi pogojene. Razun dijaka se bo tega dela lahko v največjo korist posluževal duhovnik, ki bo v tem delu nakratko, a precizno našel vedno zanesljivega materiala, kadar bo hotel opisovati rast, boje in zmag svete Cerkve tekom človeške zgodovine. Enako bo služila knjiga laiku, predavatelju, govorniku itd. itd. Naroči se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Šolsivo v Srbiji.

Nek belgrajski list je nedavno pod naslovom »Nacionalna tragedija« pisal med drugim: O narodni prosveti ne more biti v Srbiji niti govora. Naša država nima denarja za šole, pač pa za kaznilnice in zapore. L. 1906 je Srbija izdala za štiri učiteljske 126.198 dinarjev, za tri kaznilnice pa 506.987 dinarjev. Med tem ko imajo navedena štiri učiteljske 400 dijakov, je v treh kaznilnicah spravljenih 4000 gojencev. Zanimivo je to-le: Nezasedenih učiteljskih mest je 50—60, nad 300 učiteljskih mest pa zavzemajo zasebni učitelji, propadli gimnazijci, odpuščeni popje itd. Zato pa v nobeni kulturni državi ni toliko zločincev kakor v Srbiji. Prav prav torej nek srbski publicist, da se sistem štedljivosti nikjer tako strašno ne maščuje kakor v civilizaciji. V Srbiji se pozablja, da se s štedljivostjo ne prihaja do civilizacije, marveč s civilizacijo do štedljivosti. Po najnovejših statističnih podatkih je v Srbiji 1425 ljudskih šol z 2750 učiteljskimi močmi, torej pride na vsake 800 prebivalcev po ena šola; ljudskošolskih učencev je 136.500. Temu nasproti imajo v Bolgariji 7700 ljudskošolskih učiteljev in učiteljic ter 430.000 ljudskošolskih učencev. Na srednjih šolah imajo Bolgari 2000 učiteljev, Srbija samo 930. Srbski šolski proračun izkazuje krogi deset milijonov na leto, bolgarski pa 25 milijonov. Od osvobojenja do današnjega dne, to je v več nego 30 letih je Bolgarija otvorila 1679 novih šol, povprečno torej 60 na leto, v Srbiji pa se je v tem času otvorilo le po 30 novih šol na leto. Število analfabetov v Srbiji znaša 78 odstotkov. — Sarajevski »Hrv. Dnevnik« pripominja k temu, da je ta prispodoba z Bolgarijo iako žalostna za Srbijo, toda slika bi bila še

dvakrat žalostnejša, ako bi se šolske razmere v Bosni primerjale z onimi v Bolgariji.

Po svetu.

Radijevo zdravilišče na Češkem. Kakor pišejo češki listi, so prišli v starem rudarskem mestu Gora Sv. Katarine v starem srebrnem rovu na radijevo žilo. Ker se, kakor znano, z radijem lečijo izvestne bolezni, kanijo napraviti na omenjenem kraju radijevo zdravilišče.

Prerokovanja. Kako so pred 34 leti sodili v tehničnih krogih o električni razsvetljavi in letanju po zraku, je razvidno iz nekega poročila o obnem zboru Bombay Gas Companyje 1. 1878, iz katerega navaja list »Scientific American« nekatere zanimive točke. Eden izmed udeležencev na tem zborovanju, ki se je malo prej seznanil na neki razstavi z električno razsvetljavo, je pomiril delničarje plinov družbe, ki so bili nekoliko v skrbeh zaradi novega konkurenta, da električna luč ni sposobna za razsvetljavo, ki bi jo lahko kdo rabil v svoji hiši in jo prepuščal skrbi poslov. Poleg tega se tudi električni tok ne more imeti v zalogi in v trenutku, kakor hitro se ustavi iz kateregakoli vzroka stroj, ki proizvaja tok, ugasnejo vse luči. Neki drugi udeleženec je bil zaradi električne razsvetljave ravnotako malo v skrbeh. Ta je sicer priznaval, da zna postati v daljni bodočnosti električna razsvetljava splošna, toda tudi ni izključeno, da bodo znali ljudje v daljni bodočnosti letati po zraku. Vse to je morebiti mogoče, toda do tedaj je še daleč. — Kakor je videti, pa ni bilo tako daleč, kot so možakarji mislili.

Konec najstarejšega časopisa na svetu. Predsednik kitajske republike, Juansikaj, je ustavil izdajanje lista »Kiang-Bao«. V zgodovini ne samo kitajskega, temveč tudi svetovnega časopisa zavzema ta list najodličnejše mesto. Skozi 1500 let je bilježil ta list vse znatne dogodke celega sveta in imel velik vpliv na kitajsko družabno življenje. Ko Evropa še niti sanjala ni o tisku, je izumil leta 400 po Kristu Kitajec Gon-Cun sredstva za vplivanje besed iz svinca in srebra ter je osnoval pod cesarjem Fin - Čuan - Tšanom novine »King-Boa«, ki so doslej neprestano izhajale. Sprva je bil časopis tiskan na deset rumenih listov od svile, ki so bili vezani v obliki brošure ter so jih pošiljali vsem kitajskim odličnjakom. V dvorni knjižnici kitajskega cesarstva so shranjeni zelo zanimivi izvodi tega najstarejšega časnika na svetu. Glavni uredniki lista so se dostikrat izkazali z brezprimerno srčnostjo in velikim rodoljubjem. Tako je n. pr. ta list v VIII. stoletju po Kristu obdolžil cesarskega princa Fiu-Mo-Lina veleizdaje ter je princ moral prestati zaradi tega grozno torturo, nazadnje pa je bil še sežgan na grmadi. V XII. stoletju je imel glavni urednik pogum, da je pozval kitajsko vlado, naj bi »poslala pametne ljudi v Evropo, da se tamkaj uče, gledajo in poslušajo«. Za ta svet je bil glavni urednik, tedaj slavni pesnik Gur-Nu-Čau, obsojen na smrt. Odsekali so mu glavo, ki so jo razstavili z odrezanimi ušesi in iztrganim jezikom po mestih severne Kitajske, kjer je imel list največji vpliv.

: Naročajte „Slovenca“ .:

Izprašan kurjač

se išče za centralno mlekarno v Škofji Loki. Vstop takoj. — Ponudbe z izpričevali ustno ali pismeno ravnotam.

Priporoča se domača najnovejša konfekcijska trgovina
Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

GLASBA.

*** Lira. Srednješolska pesmarica, II. zvezek;** sestavil Hinko Druzovič, založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena mehko vezani knjigi 1 K 80 v, v platno vezani 2 K 30 v. Prvi del, ki je izšel pred letom, obsega poleg najpotrebnejše glasbene teorije, kakor: pisavo in obliko not in pavz, način takta, pomen tujih izrazov za časomer in prednašanje itd., tudi veliko eno- dvo- in večglasnih pevskih vaj, v najbolj vabljivih tonovih načinih v duru in molu od 1 do 4 in 6 ter 57 moških zborov najboljših domačih in tujih skladateljev; pridejana je v začetku tudi kratka biografija skladateljev, katerih skladbe se nahajajo v obeh delih. Več zborov je novih, oziroma do sedaj marsikomu še neznanih. — Prvi del torej ni samo praktična pesmarica, marveč tudi izvrstna pevska šola za vse srednje in višje šole, pevska društva in druge zavode, ki gojijo petje. Cena mehko vezani knjigi I. dela je 1 K 70 v, v platno vezani 2 K 20 vin. — Drugi, pravkar izišli del Lire, je pa pesmarica, katera obsega 60 moških zborov, tako domačih kakor tujih skladateljev. Med temi je več novih, ali saj do sedaj marsikomu neznanih napevov. — Oba dela kar najtopleje priporočamo vsem vodstvom srednjih in višjih šol, nadalje drugim zavodom in pevskim društvom, ter želimo, da se uvedeta povsod, kjerkoli se goji petje. Posebno pa še opozarjamo gg. učitelje petja in pevovalce, da se pri pouku petja poslužujejo obeh delov Lire, kar bode brez dvomno za napredek in razvoj narodnega in umetnega petja, zelo velikega pomena in velike važnosti.

Lepa hiša

z dobrovpeljavno restavracijo in fijakerijo se pod ugodnimi pogoji **proda** na Kranjskem, zaradi preselitve. Stoji na najbolj prometnem brezkonkurenčnem prostoru v okolici. — Kje? pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 2477. 2477

V Podgori pri Gorici je oddati službo

organista.

Oglasiti se je treba pri kuracij-skem uradu istotam. 2471

Proda se takoj dobro ohranjena

oprava spec. trgovine

Natančneje se poizve **Kapiteljska ulica št. 7, I. nadst.** 2490

Vsled smrti gospodinje se odda

gostilna pri „Štefanu“

v Ljubljani na račun. Posredovalci izključeni. Ponudbe do 20. avg. 1912 na naslov **Al. Pogačnik, Miklošičeva ces. 4.** 2480

Odvetniški koncipijent

doktor prava s celo sodno in osemmesečno odvetniško prakso, vešč tudi laščine, išče s 1. decembrom t.l., eventualno tudi preje, **službe v odvetniški pisarni.** Več se poizve pri upravnistvu »Slovenca«. 2455

